

Armoedebeleid gemeente Gemeert-Bakel 2019 – 2022

1. Kader

In december 2018 is het Beleidskader Sociaal Domein 2019-2022 vastgesteld. De gemeente beschrijft hierin hoe zij de ondersteuning regelt van haar inwoners om zo lang mogelijk zelfstandig te functioneren en mee te doen in de samenleving. De armoedeaanpak is een van de manieren waarop de gemeente dit doet. De huidige visie op armoedebeleid loopt van 2015 tot en met 2018. In het uitvoeringsprogramma van het beleidskader Sociaal Domein 2019-2022 is aangekondigd dat er uiterlijk 1 juli 2019 een nieuwe visie/aanpak komt op armoedebeleid Gemeert-Bakel 2019-2022. In verband met een onderzoek van de rekenkamercommissie naar armoede is dit uitgesteld naar het najaar 2019.

Inhoud

Concept Armoedebeleid gemeente Gemeert-Bakel 2019 – 2022	1
1. Kader	1
1.1. Lokale kaders	2
1.2. Regionale kader	3
1.3. Wettelijke kaders	3
2. Inleiding	4
3. Feiten huidige situatie	4
3.1. Risico op armoede	4
3.2. Aantal huishoudens met risico op armoede in Gemeert-Bakel	5
3.3. Hoe komen mensen in armoede?	5
3.4. Effecten van armoede op stress, gezondheid en handelingsbekwaamheid	6
4. Inventarisatie huidige inzet	6
4.1. Werk	7
4.2. Preventie en vroegsignalering	7
4.3. Kosten verminderen en participatie bevorderen	9
4.4. Complexe schulden voorkomen en oplossen	10
4.5. Kinderen in armoede laten meedoen	11
4.6. Duidelijke toegankelijke informatie en taboedoorbreking	11
5. Ambities aanpak armoede Gemeert-Bakel 2019-2022	12
6. Monitoring resultaten	17
7. Financiële Paragraaf	17

1.1. Lokale kaders

Vanuit de politiek en het bestuur van de gemeente Gemert-Bakel zijn er verschillende kaders meegegeven als het gaat om het onderwerp 'armoede'. Deze kaders zijn te vinden in verschillende documenten van de gemeente Gemert-Bakel.

1.1.1. Beleidskader Sociaal Domein 2019-2022

In december 2018 is het nieuwe beleidskader Sociaal Domein vastgesteld. Daarin staan uitgangspunten opgenomen voor het werken in het Sociaal Domein. Deze uitgangspunten zijn ook leidend voor de nieuwe armoede-aanpak.

Uitgangspunten

De volgende drie uitgangspunten worden gehanteerd bij de uitvoering van de taken van de gemeente Gemert-Bakel:

- Niemand valt tussen wal en schip
- De uitvoering vindt plaats binnen de taakstellende budgetten
- De dienstverlening aan de inwoners is vraaggericht.

Dienstverlening staat voorop.

Onze inzet is om alle vragen van inwoners op te pakken en op te lossen. We richten hier geen uitgebreid registratiesysteem voor in maar reageren adequaat op signalen om te voorkomen dat er vragen tussen de wal en het schip (dreigen te) vallen. Signalen worden direct opgepakt, ook als dit betekent dat professionals over de grenzen van hun eigen werk en organisatie moeten kijken. Professionals worden geacht zich verantwoordelijk te voelen voor de inwoner.

Wij verwachten dat professionals binnen hun organisatie hiervoor de ruimte krijgen. Ook is het belangrijk dat zij het vertrouwen in elkaar (kunnen) hebben om met elkaar, vanuit ieders verantwoordelijkheid, voor een oplossing te zorgen. Hierbij is het soms nodig dat een vraag wordt 'opgeschaald', maar als het mogelijk is ook weer wordt 'afgeschaald' zodat met zo min mogelijk mensen integraal wordt gewerkt en verkoking wordt voorkomen.

We werken vraaggericht.

We richten als gemeente vanuit de vraag van onze inwoners onze dienstverlening in. Het gaat hier niet zozeer om de eerste vraag die gesteld wordt maar om de zogenaamde 'vraag achter de vraag' die de daadwerkelijke behoefte aan zelfregie en zelfredzaamheid van de inwoner aangeeft. Inwoners weten vaak zelf het beste wat een mogelijke oplossing is voor hun probleem. Daarnaast zorgt het vraaggericht werken ook voor een gerichte effectieve aanpak. Doordat vragen en mogelijke oplossingen van onderop komen, worden deze ook gedragen door de inwoners en de betrokken organisaties.

Daarnaast is de methode van dorps- en wijkgericht werken zelf een belangrijk instrument voor de investering in en versterking van preventie en vroegsignalering.

We hebben een dorps- en wijkgerichte aanpak

In Gemert-Bakel werken we gebiedsgericht op de terreinen: wonen, welzijn, zorg en werken, verdeeld over 6 dorpen en 3 wijken binnen Gemert. De ervaring van de afgelopen jaren leert dat de uitvoering veel effectiever is als de vraag van inwoners om ondersteuning dicht bij de inwoner en kleinschalig wordt opgepakt. Daarnaast is dan veel minder ambtelijke en bestuurlijke bemoeienis nodig.

We zorgen ervoor dat er geen parkeerplaats ontstaat voor inwoners die door niemand geholpen worden. De doorzettingsmacht hebben we als gemeente op ons genomen door de inzet van regisseurs en een opschalingsmodel waardoor problemen snel en adequaat kunnen worden aangepakt.

1.1.2 Coalitieprogramma 2018-2022

Ook in het coalitieprogramma wordt aandacht besteed aan armoede en schulden. Het college constateert dat te veel huishoudens op of onder de lage inkomensgrens leven. En dat jongeren in Gemert-Bakel meer dan gemiddeld op groeien in arme gezinnen. Dit is een indicatie voor een slechte start. In de visie van het college is een baan nog steeds het beste middel om mee te kunnen doen en uit de armoede te raken. Het gaat goed met de economie. Juist nu moeten kwetsbare jongeren dat extra zetje worden gegeven, zodat ook zij kunnen meedoen. Ook een groep ouderen leeft in armoede. Kwetsbare burgers moeten financieel worden ondersteund met ons zorgvuldig opgebouwde minimabeleid en een proactieve schuldhelpverlening. Daarbij is het van belang dat er aansluiting blijft tussen de wijkgerichte aanpak en schuldhelpverlening. Maar het begint bij weten waar problemen spelen. Weten waar we moeten zijn om deze problemen met de betrokkenen op te lossen. Dit zichtbaar maken van vooral verborgen armoede is een uitdaging die de gemeente met elkaar aan wil gaan. Hoewel er op het gebied van armoede en eenzaamheid in Gemert-Bakel de afgelopen jaren al goede resultaten zijn geboekt, wil het college zich sterk blijven maken om hier wat aan te doen. De kern hiervan is dat de verantwoordelijkheid zo dicht mogelijk bij mensen, in hun straat, in hun buurt, wordt belegd: laagdrempelig en zo praktisch mogelijk. Concreet worden in het coalitieakkoord de volgende acties genoemd:

1. Intensivering en herijking van preventieactiviteiten en vroegtijdige signalering in nauwe samenwerking met de dorpsondersteuners en onze maatschappelijke partners.
2. Klijnsma gelden structureel in de begroting opnemen voor armoedebestrijding.
3. Bij armoedebestrijding de focus op kinderen en signaleren van verborgen armoede.

1.2. Regionale kader

Armoedebeleid is lokaal beleid. De uitvoering van een aantal onderdelen is echter belegd bij de GR Peelgemeenten. Het betreft de uitvoering van schuldregelingen, de uitvoering van de regeling maatschappelijke participatie en tot slot de uitvoering van bijzondere bijstand (wat vervolgens via een dienstverleningsovereenkomst (DVO) is belegd bij werkbedrijf Senzer). Schuldhelpverlening vormt een integraal onderdeel van de armoede-aanpak, maar is apart beschreven in een regionaal beleidsplan schuldhelpverlening GR Peelgemeenten (2019-2022) en aangevuld met een lokaal beleidsplan schuldhelpverlening (2019-2022). In deze beleidsplannen schuldhelpverlening wordt ingezet op het verbeteren van armoedepreventie door middel van een heldere lokale toegang en kwalitatieve schuldhelpverlening binnen het sociale domein en door vroegsignalering van schulden. Deze beleidsplannen worden tegelijk met dit beleidsplan armoede ter vaststelling aangeboden aan de raad in het najaar 2019.

1.3. Wettelijke kaders

Er zijn geen wettelijke kaders voor armoedebeleid. Wel hebben we als gemeente de verantwoordelijkheid om alle inwoners – en vooral kinderen – te laten meedoen. Gemeenten hebben een regiefunctie bij de aanpak van armoede. De gemeente staat immers het dichtst bij mensen, heeft zicht op de lokale situatie, zoals werkgelegenheid en is bekend met de sociale kaart. Mensen die moeten rondkomen van een minimuminkomen kunnen hierbij ondersteuning krijgen. Een gemeentelijk instrument daarvoor is het armoedebeleid. Met de invoering van de Participatiewet in 2015 hebben gemeenten meer beleidsruimte om maatwerk te bieden bij armoedevraagstukken.

2. Inleiding

Samengevat gaat dit armoedebeleid een aanpak bieden met als visie:

- Dienstverlening staat voorop;
- We werken vraaggericht;
- We hebben een dorps- en wijkgerichte aanpak;
- Kinderen in arme gezinnen krijgen de aandacht;
- Ouderen met hoge huur, zorg en maaltijkosten krijgen de aandacht;
- Agrariërs met financiële problemen als gevolg van bedrijfsbeëindiging krijgen aandacht;
- Verborgene armoede (ZZP'ers, werkende armen, ouderen en agrariërs) wordt opgezocht;
- We werken zo laagdrempelig mogelijk;
- We zetten in op het voorkomen en oplossen van problematische schulden (uitgewerkt in regionaal en lokaal beleidsplan schuldhulpverlening 2019-2022 ;
- We zetten in op preventie en vroegsignalering.

Het doel is het aantal huishoudens, personen en kinderen met een (langdurig) laag inkomen in Gemeert-Bakel te verminderen en ervoor te zorgen dat zij volwaardig mee kunnen doen.

3. Feiten huidige situatie

Om een beter zicht te krijgen op de daadwerkelijke situatie in de gemeente Gemeert-Bakel hebben we in beeld gebracht wat de stand van zaken is omtrent armoede.

3.1. Risico op armoede

Armoede kent meerdere definities. In de enge zin gaat het om een tekort aan financiële middelen. In de brede zin van het woord verwijst armoede ook naar sociale uitsluiting. Denk aan mensen die geen geld hebben om deel te nemen aan activiteiten, geen opleiding hebben, veelal in een minder goed geïsoleerd huis wonen en vaker gezondheidsproblemen hebben. Zij kunnen zich vaak moeizaam zelf redden. Armoede is een subjectief begrip.

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS, Armoede en sociale uitsluiting 2018) spreekt daarom niet van 'arme huishoudens', maar van 'huishoudens met een laag inkomen en risico op armoede'. In 2017 lag de lage-inkomensgrens op € 1040 per maand voor een alleenstaande, € 1380 per maand voor een alleenstaande ouder met één kind en € 1960 per maand voor een paar met twee kinderen. Wie minder inkomen heeft loopt volgens het CBS risico op armoede. De stijging van het aantal huishoudens met een inkomen onder deze grens, en daarmee van het aantal met risico op armoede, komt voor ruim een derde voor rekening van vooral Syrische vluchtelingen. Zij hebben een verblijfsvergunning ontvangen, maar zijn merendeels afhankelijk van een bijstandsuitkering.

Armoederisico gaat samen met achterstanden op het sociale vlak. Volgens het CBS verrichten personen die deel uitmaken van een huishouden met een laag inkomen minder vaak vrijwilligerswerk en onbezoldigde activiteiten voor verenigingen dan personen met een hoger inkomen. Ook is bij lage inkomens zowel het aandeel dat verdacht wordt van het plegen van een misdrijf als het aandeel dat slachtoffers is geworden van criminaliteit groter dan onder personen met een hoger inkomen. In 2015 bedroegen de cijfers respectievelijk 4 tegen 1 procent en 22 tegen 17 procent (landelijk). De kwaliteit van de woning en de woonomgeving wordt door personen met een armoederisico lager gewaardeerd dan door personen met een hoger inkomen. Daarnaast is er sprake van een onevenwichtige stapeling van gezondheidsproblemen. Personen met een armoederisico hebben hogere zorgkosten, een minder goede gezondheid, ongezondere leefstijl en een lagere (gezonde) levensverwachting dan personen met een hoger inkomen. Zo was in 2014/2016 bij mensen

met een laag inkomen de levensverwachting in 'als goed ervaren gezondheid bij geboorte' gemiddeld bijna 51 jaar, terwijl degenen met een hoger inkomen op ruim 65 gezonde jaren uitkwamen.

3.2. Aantal huishoudens met risico op armoede in Gemert-Bakel

Volgens het CBS is in 2017 het aantal huishoudens met een lage inkomensgrens en dus risico op armoede in Gemert-Bakel als volgt:

Particuliere huishoudens met inkomen tot lage-inkomengrens in Gemert-Bakel in 2017

Het gaat om 700 huishoudens met inkomen tot lage-inkomengrens in Gemert-Bakel in 2017. Dat is 5.7 procent van het totaal aantal huishoudens in Gemert-Bakel. Dat is gelijk aan het aantal in 2013, 2014, 2015 en 2016. Voor 2013 waren het 600 huishoudens. Landelijk heeft 8 procent van het totaal aantal huishoudens een laag inkomen.

Aantal personen en kinderen

In absolute aantallen gaat het in Gemert-Bakel om 1300 personen (4.5% van het totaal) waarvan 400 kinderen (6% van het totaal). Het aantal kinderen in armoede was volgens de gegevens van het CBS in Gemert-Bakel in 2016 nog 300 kinderen. Er is dus sprake van een toename van armoede onder kinderen in 2017 ten opzichte van 2016. In de jaren ervoor (2011 tot en met 2015) ging het ook om 400 kinderen. Bij de meeste Peelgemeenten is het aantal kinderen in armoede gelijk gebleven. Opvallend is de daling in de gemeente Deurne van 500 kinderen in armoede in 2015, naar 400 in 2016 en 300 in 2017. Als het gaat om het aantal huishoudens in armoede is de gemeente Deurne de afgelopen jaren ook constant gebleven met 700 huishoudens (zie bijlage 1: Armoede in cijfers).

Huishoudens met een langdurig laag inkomen in Gemert-Bakel in 2017

Van de 700 huishoudens met een laag inkomen in Gemert-Bakel zijn er 200 huishoudens die langdurig (>4 jaar) rond moeten komen met een laag inkomen. Dat betreffen 400 personen, waarvan 100 kinderen. Dit is sinds 2014 onveranderd. Ook in Deurne betreft het 200 huishoudens en 100 kinderen.

Hoogste risico's op armoede

Uit het onderzoek van het CBS blijkt dat de hoogste risico's op armoede liggen bij:

- Niet-westerse huishoudens, met name huishoudens met een hoofdkostwinner van Syrische (79% van deze huishoudens) en Eritrese komaf (80% van deze huishoudens) (leven veelal (langduriger) van de bijstand)
- Alleenstaande tot de AOW-leeftijd
- Huishoudens met bijstand
- Huishoudens met een laagopgeleide hoofdkostwinner.

Het Nibud hanteert geen lage-inkomengrens, maar hanteert de term draagkracht: het deel van het inkomen waarmee mensen hun kosten zelf kunnen betalen. Draagkracht is afhankelijk van inkomen, verplichtingen, woonlasten en belastingvoordelen. Mensen met een hoog inkomen en hoge (vaste) lasten dreigen te weinig draagkracht over te houden. Mensen met een hoger inkomen kunnen zo toch in de financiële problemen komen. Deze groepen mensen komen niet vanzelfsprekend in beeld bij de gemeente voor inkomensondersteuning en behoren vaak tot de groep 'stille armoede'.

3.3. Hoe komen mensen in armoede?

De oorzaken van schulden en armoede tekenen zich steeds scherper af: beschikbaarheid van betaalbare (huur) woningen, toename van vaste lasten als huur, gas, water, licht en zorg en het achterblijven van wettelijk minimumloon, bijstandsnormen en toeslagen. Het aantal werkende armen groeit. Het gaat om verschillende groepen, namelijk werknemers die onvoldoende uren kunnen maken omdat de arbeidsmarkt dat niet toelaat of omdat zorgtaken

gecombineerd moeten worden met werk, ZZP'ers met onregelmatige inkomsten of agrariërs met een laag inkomen en hoge lasten. Ook deze groep is niet in beeld bij de gemeente, omdat zij niet voor komen in de gemeentelijke bestanden en omdat zij geen hulp zoeken of de weg niet weten.

Life events

De belangrijkste oorzaak van geldgebrek en schulden zijn 'life events', zoals onder andere een echtscheiding, het verliezen van je partner, werkloosheid, ziekte, faillissement van je bedrijf of het zijn van vluchteling. Ook langdurig bijstandsafhankelijkheid kan een oorzaak zijn van armoede. Tot slot kan de combinatie van een klein pensioen/of enkel een AOW in combinatie met een hoge zorgbehoefte een belangrijke oorzaak zijn van armoede.

Systeemoorzaken

Ook systeemoorzaken vormen een oorzaak. Regelgeving is ingewikkeld. Er is een grote samenhang tussen armoede en laaggeletterdheid. Voor mensen die niet (digi) taalvaardig zijn is regelgeving te ingewikkeld en is het aanvragen van inkomensondersteuning moeilijk of onmogelijk. Brieven en mails blijven liggen. Wie een fout maakt moet soms na meer dan een jaar honderden euro's terug betalen.

3.4. Effecten van armoede op stress, gezondheid en handelingsbekwaamheid

Geldgebrek is niet alleen een financiële kwestie. Het veroorzaakt ook stress, problemen in je hoofd en vaak ook gedragsproblemen. Mensen worden minder handelingsbekwaam. Dat is tragisch voor betrokkene zelf, maar heeft ook grote impact op de mensen om de betrokkene heen. Hoe langer deze problemen blijven duren, hoe meer impact voor de betrokkene en ook hoe meer tijd, energie - en uiteindelijk ook geld - het de gemeenschap kost om mensen weer overeind te helpen. Mensen met geldproblemen schamen zich vaak voor hun financiën. Maar dat verergert de armoede juist. Schaamte leidt vaak tot onverstandige financiële keuzes. Zaak is het dus om er op tijd bij te zijn. Het is daarom belangrijk om als gemeente hiervoor aandacht te blijven vragen en ervoor te zorgen dat mensen zich niet hoeven te schamen, dat ze hulp gaan zoeken en dat er hulp geboden wordt.

4. Inventarisatie huidige inzet

We doen lokaal en regionaal al veel aan de aanpak van armoede. De aanpak van de gemeente is erop gericht om te voorkomen dat de inwoners onder het sociaal minimum komen en volwaardig mee kunnen blijven doen aan de samenleving. Als gemeente vinden we dat we er moeten zijn met een helpende hand voor mensen die financiële problemen hebben, zodat het voor hen mogelijk is om te blijven meedoen, maatschappelijk te kunnen participeren.. De gemeente staat in de aanpak van armoede er niet alleen voor. Veel maatschappelijke partners en vrijwilligers leveren een bijdrage aan deze aanpak.

Samen met deze maatschappelijke partners wordt gewerkt aan:

1. Werk
2. Preventie en (vroeg) signalering
3. Kosten verminderen en participatie bevorderen
4. (Complexe) Schulden voorkomen en oplossen
5. Kinderen in armoede laten meedoen
6. Toegankelijke informatie en taboedoorbreking

4.1. Werk

De beste weg uit armoede is werk. Dat is dan ook het primaire doel van de gemeente om de financiële zelfredzaamheid en participatie van mensen te versterken. Ondersteuning bij het verkrijgen van werk en inkomen (levensonderhoud/bijstand) wordt lokaal uitgevoerd door Senzer binnen het gebiedsteam van het sociaal domein, dicht bij schuldhelpverleners, opvoedondersteuners en WMO-consulenten, dicht bij lokale maatschappelijke partners.. Integraal werken is daarmee mogelijk. Senzer realiseert beschutte werkplekken en banen met loonkostensubsidies voor mensen waarvoor een reguliere baan met een volledige loonwaarde niet haalbaar is. Ook zetten ze in op activering en leerwerktrajecten. In Gemert-Bakel betreffen dat diverse projecten, zoals Jeugd dat Werkt, groenprojecten, projecten statushouders en georganiseerd vervoer voor deelname aan leerwerktrajecten in Helmond. Regionaal voert Senzer het project 'Van school naar werk' (VSNW) uit voor de doelgroep schoolverlaters van VSO/PRO om een goede aansluiting te realiseren tussen school en werk voor deze kwetsbare doelgroep. Senzer heeft de afgelopen jaren diverse verbeteringen gerealiseerd in de dienstverlening als het gaat om het aanvragen en toekennen van uitkeringen, bijvoorbeeld het realiseren van een digitale aanvraag van levensonderhoud waarmee koppeling met gegevens van IB (inkomstenbelasting) mogelijk is, verkorte procedures voor mensen die eerder een aanvraag hebben gedaan en het invoeren van de omgekeerde toets (gericht op doelmatigheid en maatwerk). In 2018 is ook gestart met het vertrouwensexperiment in Geldrop-Mierlo: een experiment waarin "regelarm" met de participatiewet wordt omgegaan en waarbinnen niet de bestaande regelgeving, maar de talenten, mogelijkheden, initiatieven van cliënten met een bijstandsuitkering het uitgangspunt zijn. Ervaringen met dit experiment worden - bij succes - doorgevoerd voor alle gemeenten aangesloten bij Senzer. Tot slot werkt Senzer samen met het UWV. Een voorbeeld van de samenwerking is het project 'Max WW'. Daarin worden de krachten gebundeld om mensen voor wie het einde van de periode van WW-uitkering en daarmee de instroom in de bijstand in zicht komt met extra stimulans te helpen om aan de slag te gaan. Ook organiseert Senzer samen met het UWV regionale 'workdates'.

4.2. Preventie en (vroeg)signalering

Voorkomen is beter dan genezen. Dat geldt ook voor armoede en sociale uitsluiting. Gezinnen die leven met beperkte middelen, hoeven niet persé arm te zijn. Van belang is dat – indien problemen zich voordoen – mensen tijdig een oplossing zoeken. Zij zijn hiervoor in principe zelf verantwoordelijk. Zelfredzaamheid is echter geen vanzelfsprekendheid. Door langdurige financiële stress worden mensen vaak minder handelingsbekwaam. Dat betekent dat er oog moet zijn voor preventie en vroegsignalering en dat wanneer hulp en ondersteuning nodig is, dat ook beschikbaar is. Centraal staat onze dorps- en wijkgerichte aanpak (zie 4.2.1.). Daarnaast richten we ons met preventie-activiteiten op een aantal specifieke doelgroepen die een groter risico lopen op armoede en schulden (zie 4.2.2.).

4.2.1. Dorps- en wijkgericht werken

In Gemert-Bakel werken we gebiedsgericht op de terreinen: wonen, welzijn, zorg en werken, verdeeld over 6 dorpen en 3 wijken binnen Gemert. De dorpsondersteuners, de opvoedondersteuners, de WMO-consulenten en de participatiecoaches van Senzer zitten in de wijkteams. Ze zijn er samen met de andere wijkteamleden (zoals Goed Wonen, de politie, wijkbeheerders, zorginstellingen, GGZ en GGD) verantwoordelijk voor dat alle vragen in beeld zijn en daadwerkelijk worden opgepakt. Professionals worden geacht tijdens huisbezoeken breed te kijken naar alle leefgebieden en vroegtijdig te signaleren als er iets aan de hand is. Dat geldt ook voor vragen over financiën (armoede en schulden). Oplossingen worden waar mogelijk in het informele netwerk en waar nodig in het formele netwerk gevonden. Wanneer de professionals in het wijkteam niet kunnen voorzien in een oplossing of andere knelpunten in de uitvoering constateren, zijn de regisseurs van de gemeente het eerste aanspreekpunt. Soms kan het nodig zijn om op te schalen. Daarvoor hebben we het escalatiemodel. In eerste instantie kan worden opgeschaald naar de

manager van de eigen organisatie van de betrokken wijkteamdeelnemer en uiteindelijk naar de manager Sociaal Domein. Komt er geen oplossing dan is de wethouder in beeld om te voorzien in een oplossing.

4.2.2 Preventie en vroegsignalering specifieke doelgroepen

Bij preventie richten de activiteiten zich op risicogroepen waarvan verwacht wordt dat ze mogelijk in de financiële problemen komen. Lokaal organiseren wij in het kader van preventie een aantal activiteiten gericht op inwoners/doelgroepen met een (langdurig) laag inkomen en risico op het ontstaan van schulden. Het gaat om de volgende groepen en activiteiten:

Jongeren

Samen met Commandijr College, de LEV groep, de Rabobank, een ervaringsdeskundige en het Helder Theater voeren wij als gemeente schoolprojecten (Smart met Geld en Project Cashen) uit met als doel kinderen al op jonge leeftijd bewust te maken om verstandig om te gaan met geld en voorkomen van financiële problemen bij jongeren. In het schooljaar 2017-2018 zijn er 17 projectlessen uitgevoerd. Jaarlijks wordt dit project geëvalueerd door de gemeente in samenwerking met de school en projectuitvoerders.

Laaggeletterden

Uit onderzoek blijkt dat 16% van de beroepsbevolking in Gemert-Bakel laaggeletterd is. Dat betekent dat mensen vanwege beperkte taal-, lees-, reken- of digitale vaardigheden niet volwaardig mee kunnen doen in onze maatschappij. Om die reden is in 2017 een lokaal convenant Aanpak Laaggeletterdheid afgesloten. Hierin participeren Bibliotheek, ROC, LEV groep, Stichting Lezen en Schrijven en de gemeente. Er is een grote samenhang tussen laaggeletterdheid en schulden en armoede. De partners in het Taalhuis maken jaarlijks een actieplan (zie bijlage 2). Onder meer is er een taalcafé waar oefenen en ontmoeting centraal staan en een intake kan plaats vinden voor het volgen van een taal-of rekencursus bij het ROC. Door de LEV groep worden taalmaatjes en conversatielessen ingezet. Het ROC biedt cursussen op taal en rekenen. De Bibliotheek heeft een aanbod van cursussen als digisterker en Klik&Tik voor het versterken van digitale vaardigheden. In 2019 wordt door de Taalhuispartners ingezet op trainingen voor professionals in het herkennen, bespreekbaar maken en doorverwijzen van laaggeletterden en mensen (kinderen) in armoede. Hierin wordt nauw samen gewerkt met Stichting Leergeld, omdat de vindplaatsen van armoede en laaggeletterden een groot deel overeen komen. In het eerste kwartaal 2019 heeft Stichting Lezen en Schrijven in totaal 9 workshops herkennen en doorverwijzen gegeven aan alle werkleiders en participatiecoaches toegang, screening en werk van Senzer.

Kinderen

De gemeente draagt bij aan de financiering van Stichting Leergeld. Hiermee geeft de gemeente mee aan het realiseren van het meerjarige plan van aanpak van Stichting Leergeld (2017-2020) gericht op het bereiken en faciliteren van meer kinderen in armoede, zodat ook zij volwaardig kunnen meedoen en niet bij voorbaat op achterstand komen.. Daarnaast faciliteert de gemeente de lokale Taskforce Kinderen in Armoede.(zie paragraaf 4.5)

Statushouders

Binnen een jaar na huisvesting in de gemeente volgt een statushouder het participatieverklaringstraject. Dit traject bestaat uit 3 cursussen die uit meerdere dagdelen bestaan. Een van de cursussen betreft het leren budgetteren. Dit is een cursus bestaande uit vier dagdelen. Hierin wordt uitleg gegeven over vaste lasten en inkomsten en leert men een budgetoverzicht te maken. Daarnaast wordt vanuit vluchtelingen werk nog een aantal andere activiteiten uitgevoerd om ervoor te zorgen dat statushouders zo min mogelijk in de financiële problemen komen: Er worden automatische incasso's geregeld op vaste lasten, bij een huurachterstand is er overleg met Goed Wonen. Zodra mensen een huurachterstand hebben of zich melden bij vluchtelingenwerk met een andere betalingsachterstand kijkt

vluchtelingenwerk mee of er bij andere instanties nog achterstanden zijn en welke actie wenselijk is.

Zelfstandigen, ZZp'ers

In november 2018 heeft Senzer het Ondernemerspunt Helmond de Peel geopend. Ondernemers kunnen hier terecht met alle vragen en problemen die ze hebben bij het runnen van een bedrijf. Ook financiële hulp is beschikbaar via de Bijstandsregeling Zelfstandigen. De Schuldhulpverleners werken daar waar nodig samen met het Ondernemerspunt.

4.3. Kosten verminderen en participatie bevorderen

De gemeente heeft verschillende instrumenten om de kosten voor minima te verminderen en participatie te bevorderen.

Inkomensondersteunende maatregelen

- Bijdrage Maatschappelijke Participatie
Mensen met een minimuminkomen (behalve studenten) ontvangen jaarlijks een bijdrage van € 150,- per persoon, bedoeld voor sport, cultuur, muziek en abonnementen etc. Mensen die bekend zijn bij Senzer krijgen deze bijdrage automatisch in het eerste kwartaal van het jaar, anderen moeten deze bijdrage aanvragen.
- Bijzondere bijstand
Vanuit de bijzondere bijstand kunnen kosten worden vergoed die uitzonderlijk, individueel en noodzakelijk zijn. Om bijzondere bijstand te ontvangen, mag men niet te veel inkomen of vermogen hebben. Ook mensen met ander inkomen dan een bijstandsuitkering kunnen in aanmerking komen voor bijzondere bijstand, wanneer het inkomen de hiervoor geldende normen niet overschrijdt. Het gaat altijd om dringende en noodzakelijke kosten die niet op een andere manier betaald kunnen worden. Denk aan kosten voor bewindvoering of kosten voor rechtsbijstand, etc. De bijzondere bijstand is ook het vangnet voor vergoeding van de meerkosten van een maaltijd, wanneer men niet in staat is om te koken en afhankelijk is van een duurdere maaltijdvoorziening. Ook kan een beroep op bijzondere bijstand worden aangevraagd wanneer op grond van een sociaal medische indicatie (SMI) kinderopvang nodig is. Daar waar de regels voor bijzondere bijstand onnodig ingewikkeld zijn en niet voldoen aan de doelstellingen van het armoede- en schuldenbeleid worden regionaal de beleidsregels onder de loep genomen en aangepast. Dat draagt ook bij aan een efficiëntere uitvoering.
- (jaarlijkse) individuele inkomenstoelage voor mensen die langdurig moeten rondkomen met een laag inkomen
Wanneer mensen langdurig (36 maanden) in een armoedesituatie zitten en geen uitzicht hebben op verbetering kunnen zij individuele inkomenstoelage aanvragen. Deze toeslag wordt jaarlijks toegekend aan mensen vanaf 21 jaar tot aan de pensioengerechtigde leeftijd.
- De collectieve aanvullende verzekering (CAV)
Voor minima wordt een collectieve aanvullende verzekering aangeboden via CZ zorgverzekeraar. Inwoners met een inkomen tot 120% komen in aanmerking voor deze goedkope en aanvullende verzekering. De gemeente financiert mee. Door de gezamenlijke inkoop van de Peelgemeenten is er tevens een collectiviteitskorting van CZ op de nominale premie voor het basispakket. De meest kwetsbare inwoners in de gemeente zijn hiermee goed verzekerd en zorgmijdend gedrag wordt tegen gegaan.

Ook wordt er minder aanspraak gedaan op de bijzondere bijstand voor kosten die niet onder de verzekering vallen.

- kwijtschelding gemeentelijke belastingen
Indien het inkomen niet boven de 100% van het sociaal minimum komt is er ook de mogelijkheid om kwijtschelding voor gemeentelijke belastingen aan te vragen.
- Bij een laag inkomen wordt afgezien van een eigen bijdrage WMO.

Voor de minimaregelingen is in het beleid een inkomensgrens opgenomen van 110% van het netto sociaal minimum. Dat geldt ook voor de eigen bijdrage WMO. Voor de collectieve aanvullende verzekering is het 120%. Voor het aanvragen van kwijtschelding ligt de grens op 100% (is wettelijk maximum).

Lokale voorzieningen

- Pas Vooruit
Is een (minder stigmatiserend) alternatief voor de voedselbank. Er wordt met de Pas Vooruit een tijdelijk vangnet geboden om financiële stabiliteit te bereiken. Met de Pas Vooruit kan men inkopen doen bij lokale middenstanders. Mensen worden tegelijk bewust gemaakt van gezonde voeding en worden geactiveerd tot het doen van (vrijwilligers)werk zodat zij weer meedoen. Tot slot wordt ondersteuning geboden bij overige (financiële) problemen.
- Kledingbank met gratis kleding aan minima (financieel ondersteund door de gemeente)
- Weggeefwinkel De Cirkel (particulier initiatief)
- Stichting kerstpakket (de gemeente faciliteert met de uitvoering).
- Stichting Leergeld (zie 4.5.)
- Stichting De Wensboom (particulier initiatief)

Vangnet

Tussen de vele toeslagen, minimaregelingen en fiscale aftrekposten raak je snel het overzicht kwijt. Daarom wordt ondersteuning geboden aan mensen die daartoe niet zelf in staat zijn. Daarvoor is een aanbod beschikbaar in de vorm van een financieel inloopspreekuur, het Sociaal Raadsliedenwerk, het Maatschappelijk werk, Budgetcursussen, inzet van de formulierenbrigade en thuisadministratie. Naast professionals zijn hierop vele vrijwilligers betrokken.

4.4. Complexe schulden voorkomen en oplossen

Armoede is meestal niet enkel een kwestie van een laag inkomen. Vaak spelen (problematische) schulden een rol waardoor het besteedbaar inkomen ontoereikend is om de eindjes aan elkaar te knopen. Ook kunnen schulden een belemmering zijn voor de arbeidsparticipatie. Tot slot kan langdurige armoede leiden tot schuldenproblematiek. Met de invoering van de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening heeft de gemeente de wettelijke taak gekregen om integrale schuldhulpverlening aan te bieden. Hoe de gemeente dat doet is nader uitgewerkt in een apart regionaal en lokaal beleidsplan schuldhulpverlening 2019-2022. Deze beleidsplannen schuldhulpverlening worden tegelijk met dit beleidsplan armoede vastgesteld door de raad in het najaar 2019.

4.5. Kinderen in armoede laten meedoen

Stichting Leergeld biedt een tegemoetkoming aan schoolgaande kinderen (van 4 tot 18 jaar) die opgroeien in gezinnen met een laag inkomen (inkomensnorm < 130%). Doel is dat deze kinderen volwaardig mee kunnen doen aan onderwijs, sport en maatschappelijke activiteiten. De Stichting Leergeld werkt ook nauw samen met stichting Jarige Job. Op grond van haar meerjarenplan “Kinderen in Armoede 2017-2020” (september 2017) ondersteunt de gemeente Stichting Leergeld met extra middelen bovenop de reguliere subsidie. Ook andere financiers dragen bij aan de kosten van Stichting Leergeld. Daarnaast ondersteunt de gemeente Stichting Leergeld bij het betrekken van lokale maatschappelijke partners om de ambitie om meer kinderen in armoede te bereiken daadwerkelijk te realiseren. Daartoe is in 2018 de Taskforce Kinderen in Armoede ingesteld. De gemeente voert de regie over deze Taskforce. Deelnemers zijn Zorgboog, LEV groep, Goed Wonen, Commanderie College, Stichting GOO, Bibliotheek, BKG en Stichting Leergeld. In een lokaal actieplan Kinderen in Armoede 2019-2020 zijn de activiteiten opgenomen van deze Taskforce (zie bijlage 3). Daarnaast werkt Stichting Leergeld nauw samen met het Taalhuis in het signaleren, doorverwijzen en, bespreekbaar maken van armoede en laaggeletterdheid, omdat er een grote samenhang is tussen laaggeletterdheid en armoede en de vindplaatsen voor deze groepen in grote mate overeen komen (consultatiebureaus, scholen, opvoedondersteuners, dorpsondersteuners, woningcorporatie).

Stichting De wensboom is een initiatief van vrijwilligers in Gemert-Bakel. Deze stichting zorgt ervoor dat kinderen (13 jaar of jonger) met kerst of sinterklaas een cadeautje ontvangen. Stichting de Wensboom wordt gefinancierd middels donaties van sponsors.

4.6. Duidelijke toegankelijke informatie en taboedoorbreking

Inwoners worden geïnformeerd over minimaregelingen, zodat zij tijdig een beroep doen op ondersteunende voorzieningen. Onze inzet daarbij is dat die informatie leesbaar en begrijpelijk is, ook voor mensen die laaggeletterd zijn.

Ook zetten we in op het bespreekbaar maken van armoede en het doorbreken van schaamte. Tot slot willen we de toegang naar lokale voorzieningen voor minima voor de inwoners die het betreft eenvoudiger maken en waar mogelijk verbreden.

Armoedeconferentie

Tweejaarlijkse wordt een armoedeconferentie georganiseerd. Doel is mensen informeren over de voorzieningen die er zijn, elkaar te ontmoeten en armoede bespreekbaar te maken. In 2018 is de conferentie georganiseerd door betrokken inwoners zelf met ondersteuning van de gemeente en LEV groep. Twee ervaringsdeskundigen uit de Cliëntenraad hebben uitvoering gegeven aan 7 lokale (in de kernen) informatiebijeenkomsten, uitmondend in een minisymposium ‘Geldgebrek’ in januari 2019. In februari 2019 is de bijeenkomst positief geëvalueerd en zijn een aantal verbeterpunten geformuleerd. De bijeenkomsten zijn goed bezocht door inwoners, vrijwilligers en professionals. Er is veel persaandacht geweest voor het verhaal van de ervaringsdeskundige. Hierdoor is armoede meer bespreekbaar geworden en zijn vele bedrijven en instellingen geactiveerd om bij te dragen aan de bijeenkomst.

Jaarlijkse informatiebijeenkomst over Collectieve Aanvullende Verzekering en minimaregelingen

Jaarlijks worden twee informatiebijeenkomsten georganiseerd over de Collectieve Aanvullende Verzekering en minimaregelingen door Senzer, Peelgemeenten en CZ.

Website gemeente Gemert-Bakel

De inwoners die leven in armoede en op zoek zijn naar een oplossing, kloppen vaak aan bij de gemeente. Dat doen zij telefonisch of via een bezoek aan de gemeentelijke website. Onder de knop “Hulp en Ondersteuning” staat hoe mensen ondersteuning kunnen krijgen en welke inkomensondersteuning er mogelijk is.

Digitale sociale kaart Wegwijzergemertbakel

Voor wie digitaal vaardig is, is er ook de Wegwijzergemertbakel. Dit is een website, die inwoners helpt bij het vinden van vooral kosteloze en informele ondersteuning en informatie over onder andere waar je terecht kunt voor bepaalde voorzieningen. Het is een verwijzingsite; de informatie op de website beschrijft direct het aanbod.

Artikelen Gemerts Nieuwsblad

Wekelijks verschijnt op de gemeentepagina in huis-aan-huisblad Gemerts Nieuwsblad, een informatief artikel over thema's in het sociaal domein. Armoede komt regelmatig aan de orde. Naast inhoudelijke informatie wordt altijd aangegeven waar inwoners terecht kunnen of welke tips er zijn.

5. Ambities aanpak armoede Gemert-Bakel 2019-2022

De ambitie is om de komende beleidsperiode in te zetten op voortzetting van de huidige lokale en regionale dienstverlening zoals die beschreven is in hoofdstuk 4. Daarnaast worden de volgende speerpunten opgepakt:

1. Realiseren financiële dekking voor voortgang activiteiten Stichting Leergeld na 2020;
2. Realiseren financiële dekking Pas Vooruit;
3. Signaleren en aanpakken van verborgen armoede;
4. Extra inzet op laaggeletterden onder NT1-ers;
5. Invoeren gezins- en werktoeslag;
6. Invoeren en door ontwikkelen van de Inkomensverklaring;
7. Harmoniseren en dereguleren beleidsregels bijzondere bijstand;
8. Monitoren aanpak en resultaten beleid armoede en schulden;
9. Communicatieplan armoede, schulden en laaggeletterdheid.
10. Training gesprekstechnieken WMO-consulenten/opvoedondersteuners en dorpsondersteuners.

Ad. 1. Realiseren financiële dekking Stichting Leergeld na 2020

Toelichting

Conform het coalitieakkoord wordt de focus gelegd op Kinderen in armoede. Op grond van een collegebesluit in 2017 is tot en met 2020 een jaarlijkse extra financiering toegekend vanuit de Klijnsmiddelen van € 41.500. Dit is bovenop de reeds bestaande subsidiering van de gemeente aan Stichting Leergeld, waarmee het totale jaarlijkse subsidiebedrag € 78.500,- bedraagt. De ambitie is om ook na 2020 deze financiële ondersteuning te handhaven.

Actie: Gemeente: Reserveren middelen voor Stichting Leergeld na 2020

Wanneer: 2021-2022

Kosten: € 78.500 per jaar

Resultaat: meer kinderen in armoede worden bereikt, meer partners (bedrijven, onderwijs en maatschappelijke organisaties) zijn zich bewust van de problematiek en ondernemen acties om kinderen in armoede volwaardig te kunnen laten meedoen in de samenleving.

Ad. 2. Realiseren financiële dekking Pas Vooruit

Toelichting

Per 1 november 2018 hadden 59 huishoudens een Pas Vooruit, waarvan 30 huishoudens gezinnen of alleenstaanden met kinderen betroffen. 21 passen waren op dat moment beëindigd, waarvan 13 omdat het traject succesvol was afgerond (9 door stabilisatie financiële situatie, 4 omdat leefgeld boven de norm kwam) en 7 vanwege andere redenen (3 zelf ingeleverd, 1 verhuizing en 4 ingenomen passen naar aanleiding van hercontrole). In 2017 hadden in totaal 37 huishoudens een Pas Vooruit. Er is dus sprake van een toename. Dit is vooral het gevolg van de nauwe samenwerking van de LEV groep met de lokale schuldhulpverleners. De Pas Vooruit wordt steeds vaker ingezet als tijdelijk instrument bij stabilisatie van de financiële situatie van de betrokkenen. Ook is in 2018 actief ingezet op voorlichting over de Pas Vooruit om meer inwoners te bereiken die leefgeld hebben onder de vastgestelde norm. Om het instrument beschikbaar te houden voor deze inwoners is ophoging van het gemeentelijke budget noodzakelijk van € 15.000 nu naar € 30.000 vanaf 2020.

Actie: Gemeente: Reserveren middelen voor de Pas Vooruit

Wanneer: 2019-2022

Kosten: € 30.000 per jaar vanaf 2020

Resultaat: Behoud van instrument Pas Vooruit voor de bedoelde doelgroep.

Ad. 3. Signaleren en aanpakken van verborgen armoede

Conform het coalitieakkoord wordt ingezet op het signaleren en aanpakken van verborgen armoede. In paragraaf 4.2.2. zijn diverse doelgroepen al benoemd waar in het kader van preventie en vroegsignalering al inzet op wordt gepleegd. In de komende beleidsperiode wordt deze inzet voortgezet en daarnaast prioriteit gelegd op twee extra groepen, namelijk agrariërs en ouderen.

Toelichting

Agrariërs

In het transitieteam agrarische sector Gemert-Bakel is geconstateerd dat er veel ondernemers (tientallen) zijn die de komende jaren –al dan niet gedwongen– moeten gaan stoppen. Een aantal van hen staat, al tijdens het proces naar beëindiging, onder grote druk. Vaak zijn lang niet alle investeringen uit het verleden terugverdiend, vallen de marktprijzen tegen, zit het pensioen in het bedrijf of moet er bijvoorbeeld nog veel asbest verwijderd worden. Dit leidt tot serieuze sociaal-psychische problemen (ook relationeel want agrariërs zitten vaak met familieleden in maatschap) en behoorlijk wat financiële problemen. Tegelijkertijd zijn ondernemers over het algemeen zorgmijders en proberen ze alle problemen eerst zelf op te lossen waardoor ze vaak te laat zicht krijgen op de situatie (die dan vaak urgent is). De belangenvereniging ZLTO heeft speciale deskundigen in dienst (maatschappelijk werker, schuldhulpverlener en begeleider naar nieuw werk tegelijk) die dit soort urgente gevallen kan begeleiden. Voor leden is die dienst bij lidmaatschap inbegrepen. Maar er zijn ook veel agrariërs (bv. nertsenfokkers) die hun lidmaatschap hebben opgezegd (vooruitlopend op het moeten stoppen in 2023) omdat belangenbehartiging niet meer nodig leek. Om deze agrariërs in 2020 toch een aanbod te kunnen doen starten we als gemeente een pilot met de inkoop van 6 trajecten voor ondersteuning door professionals van het ZLTO in 2020, op grond van een evaluatie wordt beoordeeld of dit ook daarna wordt doorgezet.

Actie: Pilot starten als Transitieteam Gemert-Bakel

Wanneer: 2019

Kosten: € 8.000 voor pilot agrariërs (incidenteel)

Resultaat: Preventie armoede- en schuldenproblematiek agrariërs.

Ouderen

Mensen met uitsluitend AOW of mensen die AOW hebben met een klein pensioen, komen als ze geconfronteerd worden met hoge woonlasten en/of hoge ondersteuningslasten zoals een maaltijdvoorziening, in de financiële problemen. In 2016 gaf 27,4% van de ouderen (65+) in Gemert-Bakel aan alleen AOW te ontvangen. Dat is overigens significant meer dan gemiddeld in Zuidoost-Brabant (19%). Naar schatting komen we daarmee uit op ±1.440 ouderen in Gemert-Bakel die alleen AOW ontvangen. Meer dan een derde van hen (590 personen) heeft grote moeite om rond te komen (bron GGD Oost-Brabant). De gemeente wil samen met de zorgcoöperatie aan de slag met een pilot gericht op preventie en vroegsignalering, zodat ouderen die rond moeten komen met enkel AOW en dreigen in de financiële problemen te komen vroegtijdig worden gesignaleerd en ondersteund om ergere problemen/schulden te voorkomen.. We kunnen als gemeente niet alle problemen voorkomen omdat deze vooral ook landelijk spelen. In 2019 wordt deze aanpak verder uitgewerkt. De pilot kan in de loop van de tijd worden bijgesteld maar wel met het oog op een inbedding van een bepaalde werkwijze en oplossing in de toekomst.

Actie: Pilot starten met Zorgcoöperatie, Zorgboog, Goed Wonen, Armenbestuur, Rabobank
Wanneer: periode 2020 -2022

Kosten: € 9.000 per jaar voor pilot ouderen beleids- en uitvoeringscapaciteit (structureel)

Resultaat: Preventie armoede- en schuldenproblematiek ouderen, voorkomen stille armoede.

Ad. 4. Extra inzet op laaggeletterden onder NT 1-ers

Toelichting

Jaarlijks wordt een actieplan aanpak laaggeletterdheid opgesteld door de Taalhuispartners (ROC, Bibliotheek, LEV groep, Stichting Lezen en Schrijven en Bibliotheek) (zie bijlage 2). Financiering is afkomstig vanuit regionale middelen (Wet Educatie en Beroep, waarvan gemeente Helmond de penvoerder is) en lokale subsidiëring van de Bibliotheek en LEV groep. Een van de onderdelen van het Taalhuis is het wekelijks Taalcafé, waar mensen vrijblijvend binnen kunnen lopen, terecht kunnen met hun (digi)taalvraag, (samen) kunnen oefenen met taal en (indien wenselijk) worden doorverwezen naar het taalaanbod van de partners in het Taalhuis. In 2018 had het taalcafé wekelijks gemiddeld 15 bezoekers. In 2019 worden extra acties ingezet om meer mensen te bereiken. Dit door de bekendheid en zichtbaarheid te vergroten en door vindplaatsen te benaderen met trainingen herkennen en doorverwijzen van laaggeletterden (in samenwerking met Stichting Leergeld). De verwachting is dat dit leidt tot een grotere behoefte aan deelname aan het taalcafé. Om daaraan te kunnen voldoen breidt het Taalhuis vanaf juni 2019 uit met een extra Taalcafé in de avonduren. Een belangrijk doel is om meer werkenden/Nt-1-ers te bereiken.

Actie: Extra Taalcafé

Wanneer: 2019 en verder (structureel)

Kosten: (al in de ramingen mee genomen) € 9.000 structureel

Resultaat: Meer mensen met een taalvraag worden bereikt. Meer taal- en rekenvaardig maken van de inwoners. Preventie van armoede en schulden.

Ad. 5. Invoeren gezins- en werktoeslag

Toelichting

Gezinstoeslag

De Individuele Inkomenstoeslag (ITT) is een toeslag voor mensen/gezinnen in Gemert-Bakel met een langdurig laag inkomen (36 maanden onder de norm van 110%). De toeslag is een vast bedrag dat 1 keer per jaar wordt uitgekeerd en vrij besteedbaar is. Er kunnen bijvoorbeeld vervangingsinvesteringen mee worden gedaan zoals een nieuwe koelkast of wasmachine. Door gerichte aanpassingen in de Individuele Inkomenstoeslag krijgen huishoudens die nu niet uitkomen met hun geld, meer financiële ruimte. Om gezinnen en alleenstaanden met kinderen in Gemert-Bakel tegemoet te komen aan de stijgende vaste lasten, om langdurige armoede te voorkomen en de mogelijkheden om volwaardig te participeren te vergroten, wordt de ITT voor alleenstaande ouders en gezinnen met

minderjarige kinderen vanaf 2020 niet na 36 maanden maar na 12 maanden toegekend. Onderzoek dat door het Nibud is uitgevoerd in Deurne laat zien dat met name deze groep te weinig budget heeft om goed mee te kunnen doen

Actie: Invoeren gezinstoeslag

Wanneer: Vanaf 2020 structureel

Kosten: Gezinstoeslag jaarlijks € 22.000.

Resultaat: Voorkomen langdurige armoede bij gezinnen (en kinderen), voorkomen armoedeval bij uitstroom naar werk, bevorderen arbeidsparticipatie.

Werktoeslag

Werken zorgt ervoor dat de economische zelfstandigheid groeit en is daarnaast een belangrijke factor voor het sociaal en maatschappelijk leven van mensen. De toeleiding naar werk is daarom een belangrijk onderdeel in de preventie van armoedeproblematiek.

Een negatief effect van uitstroom naar werk is echter de kans op een armoedeval, mede doordat het recht op de Individuele Inkomenstoeslag (ITT) komt te vervallen. Een antwoord daarop is het invoeren van een Werktoeslag. Door deze werktoeslag wordt bij de uitstroom naar werk rekening gehouden met een overgangperiode van twee kalenderjaren waarin kosten vaak stijgen en deze, bij een geringe inkomensstijging, moeilijk gedragen kunnen worden.

Actie: Invoeren werktoeslag

Wanneer: Vanaf 2020 structureel

Kosten: Werktoeslag 2020 € 21.500, vanaf 2021 jaarlijks € 43.000

Resultaat: Voorkomen armoedeval bij uitstroom naar werk, bevorderen arbeidsparticipatie.

Ad. 6. Invoeren en door ontwikkelen van de inkomensverklaring

Toelichting

In 2018 is in samenwerking met de GR Peelgemeenten gestart met het ontwikkelen van een inkomensverklaring. In 2019 is deze inkomensverklaring verstrekt aan alle inwoners van de Peelgemeenten die gebruik maken van een uitkering (Senzer) en/of een minimaregeling (Peelgemeenten). Het doel van de inkomensverklaring is de administratieve lasten voor inwoners en lokale aanbieders van minimaregelingen te verminderen. Met de inkomensverklaring kunnen inwoners die getoetst zijn op de inkomensnorm (110%), een beroep doen op voorzieningen die lokaal worden aangeboden, zoals de kledingbank, de weggeefwinkel en Stichting Leergeld. In de komende beleidsperiode wil de gemeente het gebruik van de inkomensverklaring verbreden door jaarlijks met minimaal twee extra lokale partijen (maatschappelijke organisaties, verenigingen, scholen, bedrijven) afspraken te maken over toegang (gratis of met korting) tot de voorziening op grond van de inkomensverklaring. Dit in nauwe afstemming met de Taskforce Kinderen in Armoede.

Actie: Implementatie en doorontwikkeling inkomensverklaring in samenwerking met Taskforce Kinderen in Armoede

Wanneer: 2019-2022

Kosten: beleids- en uitvoeringscapaciteit

Resultaat: administratieve lasten voor inwoners verminderen, voorzieningen toegankelijk maken voor minima.

Ad.7. Harmoniseren en dereguleren beleidsregels bijzondere bijstand

Toelichting:

Harmoniseren en dereguleren van regels bijzondere bijstand voor een meer doelmatige inzet in de ondersteuning van inwoners met een laag inkomen en een klantvriendelijke uitvoering. De uitvoering van Bijzondere Bijstand is door de Peelgemeenten belegd bij Senzer. Binnen die gezamenlijke uitvoering wordt gewerkt met ca. 60 beleidsregels en kostensoorten. Deze beleidsregels formuleren tot op detailniveau het recht op en de hoogte van inkomen, vermogen en draagkracht. In 2015 is een deel van deze beleidsregels geharmoniseerd, maar een groot deel nog niet. Dat leidt tot problemen in de uitvoeringspraktijk Bijzondere Bijstand. In 2019 wordt lokale colleges gevraagd een principebesluit te nemen over de opdracht om te gaan harmoniseren. Dit besluit wordt inhoudelijk en financieel onderbouwd, ook wordt inzichtelijk gemaakt wat de consequenties zijn van niet harmoniseren.

Actie: gemeente Gemert-Bakel, Peelgemeenten en Senzer

Wanneer: 2019-2022

Kosten: ntb

Resultaat: efficiëntere uitvoering, financieel vangnet voor inwoners met een laag inkomen, waarmee armoede en schulden wordt voorkomen, een klantvriendelijke en eenduidige benadering van kwetsbare inwoners die een beroep doen op bijzondere bijstand.

Een efficiënte en effectieve uitvoering van de beleidsregels voor kwetsbare inwoners die een beroep doen op bijzondere bijstand binnen de regio Peelgemeenten, waarin ruimte is voor maatwerk.

Ad. 8. Monitoren aanpak en resultaten beleid armoede en schulden

Toelichting

De gemeente Gemert-Bakel monitort haar inzet op armoede- en minimabeleid via de instrumenten als benoemd in hoofdstuk 7 van dit beleidsplan. De ambitie is om deze monitoring uit te breiden door aan te sluiten bij de benchmark armoede en schulden van Divosa, zodat er meer sturingsinformatie beschikbaar komt.

Actie: Gemeente -> inkopen armoedemonitor Stimulansz/Divosa

Wanneer: 2019-2022

Kosten: 1.400 euro plus 2,02 cent per inwoner per kalenderjaar* (tarief 2019) (€ 2000 per jaar) en beleidscapaciteit

Resultaat: sturingsinformatie, landelijke benchmark.

Ad.9. Communicatieplan armoede, schulden en laaggeletterdheid

Toelichting

Er gebeurt veel in het kader van voorlichting en preventie op het terrein van armoede, schulden en laaggeletterdheid. Ook in 2020 wordt dit doorgezet. De komende beleidsperiode willen we deze acties in samenhang brengen door met de partners (Taalhuispartners, Stichting Leergeld en gemeente) te komen tot een gezamenlijk communicatieplan waarin oog is voor het bereiken van laaggeletterden, mensen in stille armoede (naast ouderen en agrariërs, ook ZZP'ers en werkende armen), taboedoorbreking en heldere informatie en toegang voor inwoners, vrijwilligers en professionals. Ook de tweejaarlijkse armoedeconferentie maakt onderdeel uit van dit plan. Naast digitale informatie is er behoefte aan foldermateriaal met een helder overzicht van inkomensondersteunende maatregelen. Er zijn goede voorbeelden bekend uit Deurne en Helmond waarmee de gemeente haar voordeel kan doen.

Actie: Gemeente samen met partners als Stichting Leergeld en Taalhuispartners – Maken communicatieplan en communicatiematerialen

Wanneer: 2019 -2022

Kosten: € 1000,- per jaar structureel

Resultaat: Beter bereik van de kwetsbare groepen, taboedoorbreking, voorlichting en preventie.

Ad. 10. Training gesprekstechnieken WMO-consulenten/opvoedondersteuners en dorpsondersteuners

Toelichting

Professionals worden geacht tijdens huisbezoeken breed te kijken naar alle leefgebieden en vroegtijdig te signaleren als er iets aan de hand is. Dat geldt ook voor vragen over financiën (armoede en schulden). Het bespreekbaar maken van financiën is niet gemakkelijk. Zeker niet als de aanleiding voor het gesprek anders is. Dit is vaak het geval bij de keukentafelgesprekken die gevoerd worden door WMO-consulenten en opvoedondersteuners. Er rust veel schaamte en taboe op armoede. We zetten in 2020 daarom in op training van gesprekstechnieken voor WMO-consulenten en opvoedondersteuners (OO).

Actie: Gemeente

Wanneer: 2020

Kosten: nvt

Resultaat: Opvoedondersteuners en WMO-consulenten zijn geschoold in het bespreekbaar maken van financiën.

6. Monitoring resultaten

Reguliere P&C cyclus uitvoeringsprogramma van het Sociaal Domein

Kwartaal- en jaarrapportages en –maandelijkse besprekingen LEV groep

Kwartaalgesprekken- en (half)jaarrapportages en – besprekingen Lumens (uitvoering Schuldhulpverlening)

Kwartaalrapportages en – besprekingen Peelgemeenten rondom Bijzondere Bijstand, Minimaregelingen en Schuldhulpverlening (BMS)

Jaarlijks actieplan aanpak laaggeletterdheid en rapportage resultaten

Maand- en kwartaalrapportages, overleg op bestuurlijk, management en beleidsniveau

Senzer, maandcijfers en ondernemingsplan Senzer

Jaarlijkse rapportage Stichting Leergeld en tweemaal jaarlijks bestuurlijk overleg.

Jaarlijkse evaluatie schoolproject Cashen

Signaalfunctie van CR, adviesgroep SD en overige partijen in het informeel en formeel netwerk.

GGD-Brabant Zuidoost, volwassenmonitor, ouderenmonitor 65+ en Jeugdmonitor 0-11 jarigen.

7. Financiële Paragraaf

In bovenstaande hoofdstukken is in hoofdstuk 4 aangegeven wat de huidige inzet is op armoedebeleid en zijn in hoofdstuk 5 de ambities en plannen behandeld voor de komende vier jaar. In dit hoofdstuk volgt een verder financiële uitwerking van de volgende vragen:

1. Wat zijn de beschikbare ramingen van het huidige beleid?
2. Wat zijn de geraamde kosten van de nieuwe ambities?
3. Hoe verhouden deze projecten en activiteiten (bestaande en nieuwe) zich tot de beschikbare middelen/ begroting?

Ad. 1 Wat zijn de beschikbare ramingen van het huidige beleid

Onderstaande tabel geeft inzicht in de bedragen die nu al in de meerjarenbegroting van de gemeente Gemert-Bakel zijn opgenomen voor uitvoering van de activiteiten en projecten passend binnen het huidige beleid voor armoede en schulden (zie hoofdstuk 4).

Tabel 1:

Beschikbare ramingen ¹ in begroting 2019-2022	2019	2020	2021	2022
Peelgem. Bijzondere bijstand incidenteel	318.027	336.427	336.427	336.427
Peelgem. Bijzondere bijstand indiv. ink.toeslag	66.000	66.000	66.000	66.000
Peelgem. Maatwerkregeling	143.173	124.773	124.773	124.773
Minimabeleid: kwijtschelding belastingen	120.000	120.000	120.000	120.000
Peelgem. Maatschappelijke participatie	133.800	133.800	133.800	133.800
Extra taalcafe (avond) onderdeel ROC	4.800 *	0	0	0
Project cashen (schoolprojecten 17x)	6.000 *	6.000	6.000	6.000
Stichting Leergeld Gemert e.o. subsidie	78.500 *	78.500	37.000	37.000
Minimabeleid: Een Pas Vooruit	15.000	15.000	15.000	15.000
Stichting Lumens subsidie (schuldhulpverlening)	108.000	108.000	108.000	108.000
Peelgem. Budgetcoaching en budgetbeheer	15.000 *	15.000	15.000	15.000
Subsidie kledingbank	2.250	2.250	2.250	2.250
Extra taalcafe (avond) onderdeel LEV	6.779 *	8.258	8.258	8.258
Totaal	1.017.329,-	1.014.008,-	972.508,-	972.508,-

* activiteiten die geheel of deels uit de Klijnsma middelen worden gefinancierd.

¹ Dit betreffen de ramingen van de programmakosten. Niet hierin meegenomen zijn de uitvoeringskosten van LEV groep voor uitvoering Pas Vooruit, Sociaal Raadsliedenwerk, Taalbevordering, thuisadministratie. Ook niet meegenomen zijn de gemeentelijke bijdragen voor uitvoering van Bijzondere Bijstand, minimabeleid en schulddienstverlening.

Ad. 2 Wat zijn de geraamde kosten voor het nieuwe beleid

Onderstaande tabel geeft inzicht in de geraamde kosten van de activiteiten en projecten zoals die als nieuwe ambities opgenomen zijn in hoofdstuk 5.

Tabel 2:

Kosten nieuw beleid 2019-2022		2019	2020	2021	2022
ad1	Dekking Leergeld	78.500	78.500	78.500	78.500
ad2	Pas vooruit	15.000	30.000	30.000	30.000
ad3	Verborgten arm. :pilot agr. ouderen	8.000	-	-	-
		-	9.000	9.000	9.000
ad4	Extra taalcafé	11.579	8.258	8.258	8.258
ad5	Invoering: Gezinstoeslag	-	22.000	22.000	22.000
	Invoering: Werktoeslag	-	21.500	43.000	43.000
ad6	Implementatie en doorontw. inkomensverklaring	-	-	-	-
ad7	Harmonisering en dereg. BB	ntb	ntb	ntb	ntb
ad8	Armoede monitor "stimulansz"	2.000	2.000	2.000	2.000
ad9	Com. Plan armoede, schulden en Laaggel.	1.000	1.000	1.000	1.000
ad10	Training WMO en OO	-	-	-	-
Totaal		116.079,-	172.258,-	193.758,-	193.758,-

Ad. 3 Hoe verhouden deze nieuwe activiteiten en projecten zich tot de middelen die begroot zijn?

Onderstaande tabel geeft inzicht in de mate waarin in de begroting al ramingen mee zijn genomen voor de activiteiten en projecten zoals die in de nieuwe ambities worden genoemd.

Tabel 3:

Begrootte middelen 2019-2022		2019	2020	2021	2022
ad1	Dekking Leergeld	78.500	78.500	37.000	37.000
ad2	Pas vooruit	15.000	15.000	15.000	15.000
ad3	Verborgten arm. :pilot agr. :ouderen	0	-	-	-
		-	0	0	0
ad4	Extra taalcafé	11.579	8.258	8.258	8.258
ad5	Invoering: Gezinstoeslag	-	0	0	0
	Invoering: Werktoeslag	-	0	0	0
ad6	Implementatie en doorontw. inkomensverklaring	-	-	-	-
ad7	Harmonisering en dereg. BB	ntb	ntb	ntb	ntb
ad8	Armoede monitor "stimulansz"	0	0	0	0
ad9	Com. Plan armoede, schulden en Laaggel.	0	0	0	0
ad10	Training WMO en OOK	-	-	-	-
Totaal		105.079,-	101.758,-	60.258,-	60.258,-

Door de kosten van het nieuwe beleid af te zetten ten opzichte van de begrootte middelen, wordt duidelijk hoeveel aanvullende middelen nodig zijn om invulling te geven aan de ambities van het nieuwe beleid. In onderstaande tabel is dat uitgewerkt. Tevens is dat afgezet tegenover de middelen die vanuit de rijksbijdrage Klijnsma middelen nog niet bestemd zijn voor 2019 tot en met 2022. Hiermee wordt duidelijk wat het geraamde tekort/overschot is wanneer het beleid wordt uitgevoerd volgens onderhavig beleidsplan. Dat is inzichtelijk gemaakt in tabel 4.

Tabel 4:

	2019	2020	2021	2022
Begrootte middelen	105.079,-	101.758,-	60.258,-	60.258,-
Kosten nieuw beleid	116.079,-	172.258,-	193.758,-	193.758,-
Verschil	- 11.000,-	- 70.500,-	- 133.500,-	- 133.500,-
Rijksbijdrage Klijnsma middelen	30.921,-	46.242,-	53.742,-	53.742,-
Tekort/ overschot	+ 19.921,-	- 24.258,-	- 79.758,-	- 79.758,-

Bijlagen

Bijlage 1. Armoede in cijfers

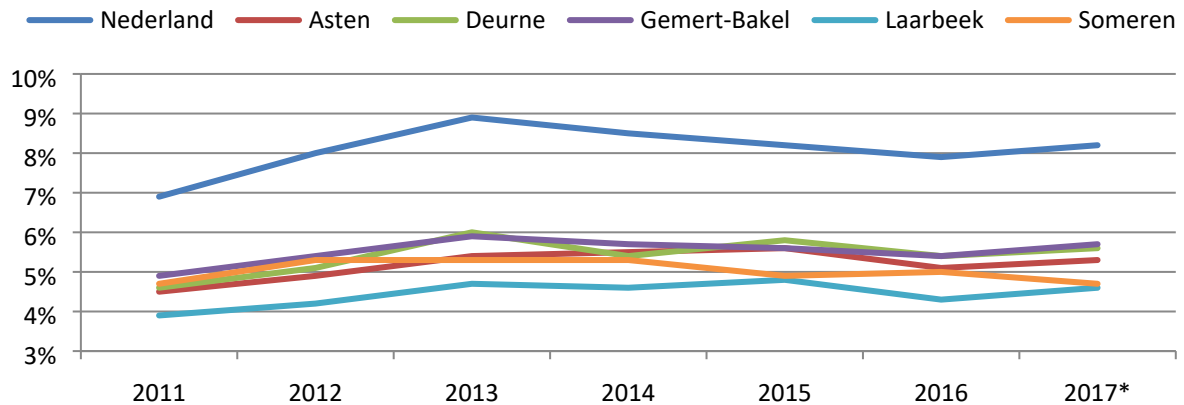
Bijlage 2. Lokaal actieplan Laaggeletterdheid 2019

Bijlage 3. Lokaal actieplan Kinderen in Armoede 2019-2020

Bijlage 1. Armoede in cijfers (bron CBS)

Minstens 1 jaar langdurig laag inkomen

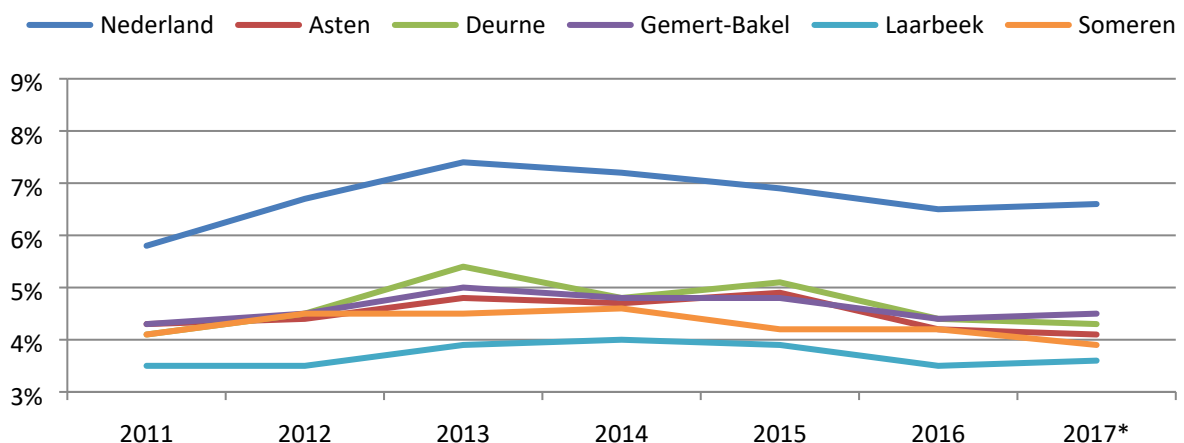
Huishoudens relatief

Huishoudens absoluut

x1.000	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*
Nederland	481,8	562,3	630,4	607,9	589,9	572,2	598,5
Asten	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4
Deurne	0,6	0,6	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7
Gemert-Bakel	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Laarbeek	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Someren	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4

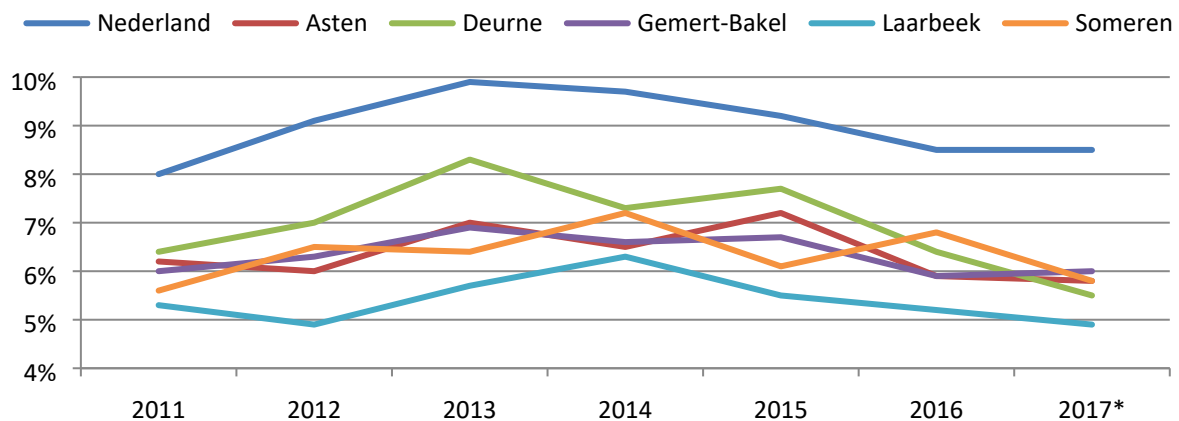
Personen relatief

Personen absoluut

x1.000	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*
Nederland	928,7	1075	1186,6	1142,8	1102,7	1041,3	1070,3
Asten	0,7	0,7	0,8	0,7	0,8	0,7	0,7
Deurne	1,3	1,4	1,7	1,5	1,6	1,4	1,3
Gemert-Bakel	1,2	1,3	1,4	1,4	1,4	1,3	1,3
Laarbeek	0,7	0,7	0,8	0,9	0,8	0,8	0,8
Someren	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7

Kinderen relatief

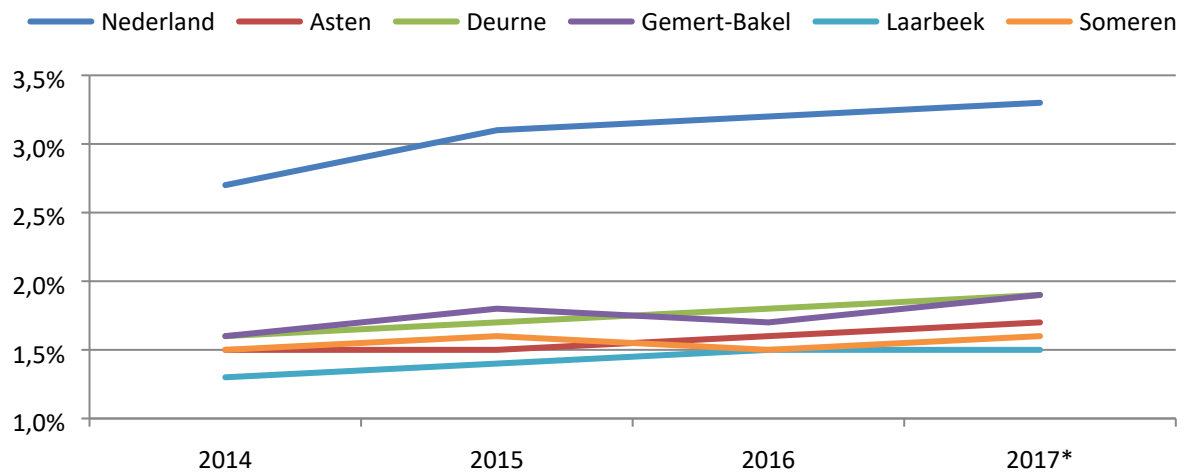

Kinderen absoluut

x1.000	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*
Nederland	269,4	306,3	331	320,8	303,4	278,1	276,8
Asten	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Deurne	0,4	0,4	0,5	0,4	0,5	0,4	0,3
Gemert-Bakel	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4
Laarbeek	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2
Someren	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2

Vier jaar of langer een laag inkomen

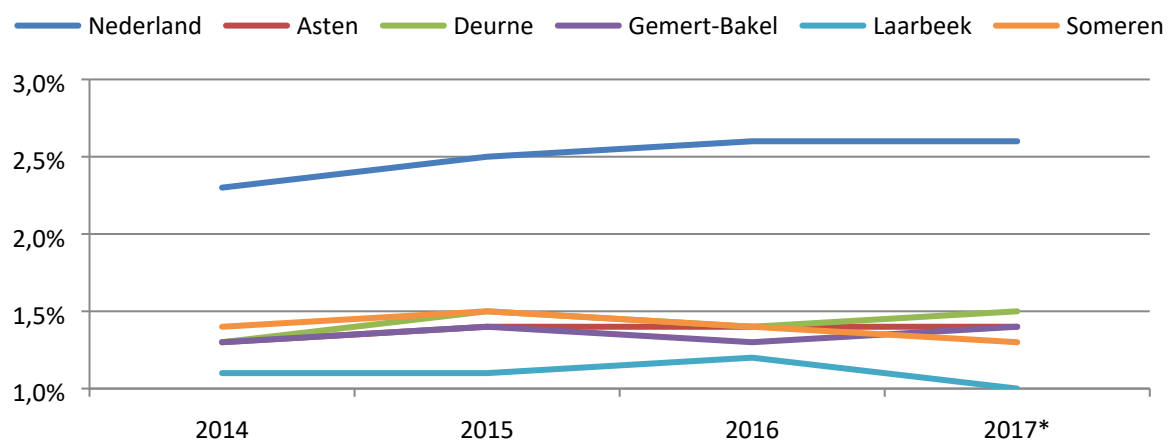
Huishoudens relatief

Huishoudens absoluut

x1.000	2014	2015	2016	2017*
Nederland	185,10	209,50	220,60	226,80
Asten	0,10	0,10	0,10	0,10
Deurne	0,20	0,20	0,20	0,20
Gemeert-Bakel	0,20	0,20	0,20	0,20
Laarbeek	0,10	0,10	0,10	0,10
Someren	0,10	0,10	0,10	0,10

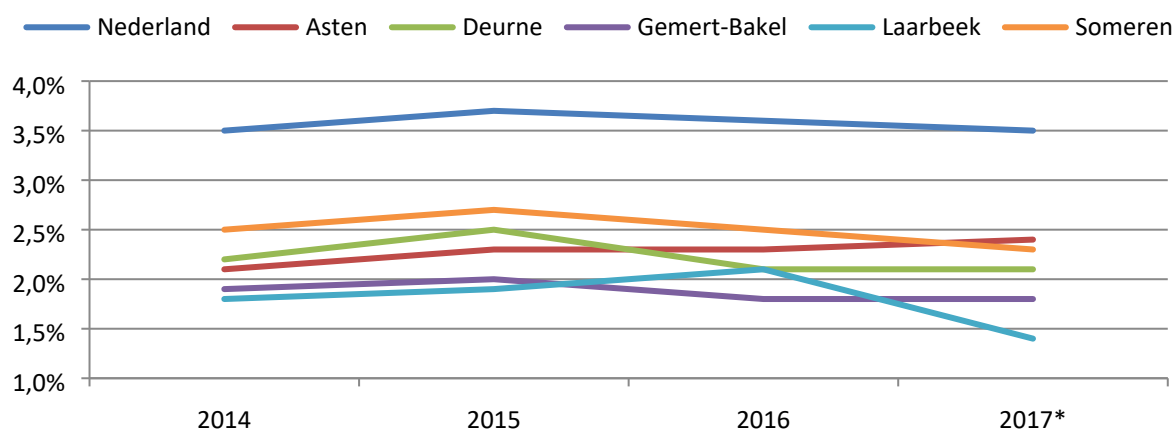
Personen relatief

Personen absoluut

x1.000	2014	2015	2016	2017*
Nederland	355,1	391,4	398,8	398,4
Asten	0,2	0,2	0,2	0,2
Deurne	0,4	0,4	0,4	0,4
Gemert-Bakel	0,4	0,4	0,4	0,4
Laarbeek	0,2	0,2	0,3	0,2
Someren	0,3	0,3	0,2	0,2

Kinderen relatief

Kinderen absoluut

x1.000	2014	2015	2016	2017*
Nederland	111,8	117,2	114,6	109,8
Asten	0,1	0,1	0,1	0,1
Deurne	0,1	0,1	0,1	0,1
Gemert-Bakel	0,1	0,1	0,1	0,1
Laarbeek	0,1	0,1	0,1	0,1
Someren	0,1	0,1	0,1	0,1

BIJLAGE 2: LOKAAL ACTIEPLAN LAAGGELETTERDHEID 2019

gemeente Gemert-Bakel

Inleiding

Zowel op regionaal niveau in de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel als op lokaal niveau in de gemeente Gemert-Bakel, hebben diverse lokale organisaties hun handen ineen geslagen om laaggeletterdheid te bestrijden. In 2017 werd de samenwerking bekrachtigd door de ondertekening van het lokaal samenwerkingsconvenant 2017-2021 (zie bijlage). Later dat jaar werd het Taalhuis in Gemert-Bakel officieel geopend, waarmee het samenwerkingsverband ook een herkenbare, fysieke plaats in de gemeente heeft gekregen.

Jaarlijks stellen de partners uit dit samenwerkingsverband een actieplan op, behorend bij het samenwerkingsconvenant. In dit actieplan worden de activiteiten voor 2019 nader geconcretiseerd en uitgewerkt, waarbij de nadruk – vergelijkbaar als in 2018 – ligt op het vinden en toeleiden van laaggeletterden naar het formele en informele taalaanbod en het aanbod digitale basisvaardigheden. De kosten voor de uitvoering van dit lokaal actieplan worden gedekt uit reguliere middelen van de betrokken partijen, WEB-middelen en mogelijk aanvullende, lokale subsidies van de gemeente.

AANBOD: TAALCAFÉ

Actie	Wie	Looptijd	Middelen	Ambities eind 2019	Tussenstand Q1	Tussenstand Q2	Tussenstand Q3	Eindstand Q4
Het verschil tussen Taalhuis en Taalcafé met elkaar scherp krijgen en het proces van doorverwijzing optimaliseren (actie 8 en 15 – zelfevaluatie)	Allen	Q2		Actie volgend overleg	Nog niet gedaan, geagendeerd voor Q2	Besproken en gedefinieerd tijdens beleidsoverleg		
Taalcafé algemeen – fysiek spreekuur aangevuld met oefenmomenten – waar mensen vrijblijvend terecht kunnen voor informatie, advies, intake, doorverwijzing en ter plekke kunnen oefenen met de taal. - o Rol LEV: aansturen, werving en behouden vrijwilligers en mee coördineren wekelijks taalcafé - o Rol ROC: intakes, inhoudelijke ondersteuning vrijwilligers mee coördineren wekelijks taalcafé - o Rol bibliotheek: het faciliteren van ruimte in de bibliotheek, het beschikbaar stellen van collectie en het geven van informatie over het aanbod van de bibliotheek	LEV ROC TER AA Bibliotheek	Q1 - Q4	LEV: Reguliere BFC subsidie ROC: Taalhuis-middelen vanuit WEB Bibliotheek: reguliere middelen en middelen conform beleidsplan 2018-2021	Totaal aantal unieke bezoekers: 55 Totaal aantal bezoeken: 550	nvt	Gemiddeld aantal: 12,7 Totaal aantal bezoeken: 329 (beide dagdelen) Totaal aantal unieke bezoekers: 51 (beide dagdelen) NT1 bereik: 5 Werkende bereik: geen registratie nog		
Een taalcafé overdag maandag/ donderdag ochtend (van 27 mei dagdeel gewisseld)	LEV ROC TER AA Bibliotheek	Q1 - Q4	LEV: Reguliere BFC subsidie ROC: Taalhuis-middelen vanuit WEB Bibliotheek: reguliere middelen en middelen conform beleidsplan 2018-2021	Aantal mensen per taalcafé: gemiddeld: 15 Totaal aantal bezoeken: 400	Gemiddeld aantal: 14,8 Totaal aantal bezoeken: 163	Gemiddeld aantal: 12,9 Totaal aantal bezoekers in de ochtend: 284		
Een taalcafé in de avond – Maandag avond (vanaf 27 mei)	LEV ROC TER AA Bibliotheek	Q3 - Q4	Alleen mogelijk bij aanvullende lokale subsidie vanuit gemeente Bibliotheek: reguliere middelen en middelen conform beleidsplan 2018-2021	Aantal mensen per taalcafé: gemiddeld: 8 Totaal aantal bezoeken: 150 Bereiken werkende laaggeletterden en NT 1-ers	Aanvullende lokale subsidie gemeente voor extra taalcafé aangevraagd.	Aanvullende lokale subsidie gemeente voor extra taalcafé toegekend. Inmiddels gestart met taal café in de avond 27 mei Gemiddeld aantal: 3,25 Totaal aantal bezoekers in de avond: 13		

Het inzetten van de formulierenbrigade tijdens het Taalcafé (actie 10 – zelfevaluatie)	LEV	Q3	Reguliere BFC subsidie	Brede dienstverlening/ vindplaats en kruisbestuiving van laaggeletterdheid en administratie/ armoede	Eerste contouren plan gemaakt	Aanvang samenwerking is gemaakt, mogelijk gaat één vrijwilliger bij beide spreekuren bij het taalcafé zitten. Start gemaakt per juni beide taalcafé's		
Het registreren en monitoren van de bezoekersaantallen en de leervragen van het Taalcafé (actie 13 – zelfevaluatie)	LEV ROC	Q1 – Q4	Reguliere middelen		Bezoekersaantallen zijn geregistreerd, leervraag nog niet.	Wordt bijgehouden per juni door LEVgroep		
Het aanpassen van de beslisboom/sociale kaart naar de lokale situatie van de gemeente Gemert-Bakel. Is instrument voor de doorverwijzers binnen Taalhuis (geen communicatie-instrument, want wekt valse verwachtingen en we hebben ook ontwikkelfunctie van nieuw aanbod. Is taalhuiswijzer voldoende inzichtelijk? Meenemen in communicatieplan.	ROC TER AA	Q1 – Q4	Reguliere middelen	Een actuele beslisboom/ sociale kaart welke door het Taalhuis gebruikt kan worden bij doorverwijzing	Status is actueel	Extra dagdeel taalcafé aanvullen in de beslisboom en er blijkt behoefte aan een goede productomschrijving van het Taalhuis voor de vrijwilligers.		

AANBOD: OVERIG INFORMEEL AANBOD

Actie	Wie	Looptijd	Middelen	Ambities eind 2019	Tussenstand Q1	Tussenstand Q2	Tussenstand Q3	Eindstand Q4
Taalmaatjes: vrijwilligers die 1-op-1 ondersteuning bieden aan alle mensen met een taalvraag (NT1 en NT2). <i>Geen doelgroep onderscheiding, inzet afhankelijk vraag</i>	LEV	Q1 - Q4	Werving , training vrijw. reguliere BFC subsidie / Behouden vrijw, Match WEB subsidie	Aantal matches (NT1/NT2): 32	Matches: 33	Matches: 37 Wachtljst: 13		
Organiseren van conversatielessen (brede doelgroep)	LEV	Q1 – Q4	Reguliere BFC subsidie	Aantal lessen: 40 weken Aantal unieke deelnemers:15	Unieke deelnemers: 12	Aantal deelnemers conversatielessen: 12 Aantal vrijwilligers conversatielessen: 7		
Themabijeenkomsten (camouflageactiviteiten): praktische onderwerpen die vaak als complex worden ervaren en die gerelateerd zijn aan het onderwerp laaggeletterdheid. - In het huidige aanbod van LEREN MET LEV (lokaal en regionaal) de koppeling maken met het Taalhuis - Nieuwe camouflageactiviteiten organiseren (zie strategiekits Hoger Bereik). - Het inzetten van de budgetcursus ‘Voor ’t zelfde geld’ als camouflageactiviteit (actie 10 – zelfevaluatie)	LEV Bibliotheek	Q2 – Q4	LEV: Reguliere BFC subsidie Bibliotheek: middelen conform beleidsplan 2018-2021	In huidig aanbod van LEREN MET LEV: koppeling gemaakt met Taalhuis Budgetcursus ‘Voor ’t zelfde geld’ uitgevoerd Aantal camouflageactiviteiten: 2 Totaal aantal deelnemers camouflageactiviteiten: 16	Budgetcursus staat regionaal gepland. Aantal deelnemers aan de regionale cursus uit Gemert-Bakel: 1 Aantal camouflageactiviteiten: 0	Plan voor nieuwe camouflageactiviteiten in het najaar in ontwikkeling Budgetcursus staat nog weer regionaal gepland. Aantal nieuwe camouflageactiviteiten: 0 Bij cursusaanbod van LEREN MET LEV is er aandacht voor Taal en achterliggende vragen van de deelnemers		

AANBOD: FORMEEL ONDERWIJS

Actie	Wie	Looptijd	Middelen	Ambities eind 2019	Tussenstand Q1	Tussenstand Q2	Tussenstand Q3	Eindstand Q4
Aanbod taalonderwijs: lessen gegeven door een bevoegd docent met specifieke kennis op het gebied van NT1.	ROC TER AA	Q1 - Q4	Subsidie WEB	Aantal unieke deelnemers in het onderwijs binnen regio: 17	Nederlands en Rekenen : 11 NT2 – A2 : 2 Staatsexamen: 4	Nederlands en Rekenen : 14 NT2 – A2 : 4 Staatsexamen: 4		

AANBOD: DIGITALE BASISVAARDIGHEDEN

Actie	Wie	Looptijd	Middelen	Ambities eind 2019	Tussenstand Q1	Tussenstand Q2	Tussenstand Q3	Eindstand Q4
Aanbod Klik&Tik: het starten van de cursus Klik&Tik, waarbij mensen in hun eigen tempo leren omgaan met de computer en het internet.	Bibliotheek	Q1 - Q4	Subsidie WEB + middelen conform beleidsplan 2018 - 2021	Aantal cursussen: 7 Totaal deelnemers: 44	Aantal cursussen: 1,75 Aantal deelnemers: 12	Aantal cursussen: 3,5 Aantal deelnemers: 21		
Aanbod Digisterker: het starten van de cursus Digisterker, waarbij mensen in vier bijeenkomsten leren omgaan met de elektronische overheid.	Bibliotheek	Q2	Subsidie WEB + middelen conform beleidsplan 2018 - 2021	Aantal cursussen: 1 Totaal deelnemers: 5	Aantal cursussen: 0 Aantal deelnemers: 0	Aantal cursussen: 1 Aantal deelnemers: 7 Met ingang van 1 januari 2019 wordt de cursus kosteloos aangeboden, waardoor het animo hoger is dan vorig jaar.		
Doorverwijzing naar Taalhuis: het doorverwijzen van de potentiële doelgroep door docenten digitale cursussen door: - Inzet gesprekstechnieken - Inzet hulpmiddelen (bv. eindscherm)	Bibliotheek Stichting L&S	Q1 - Q4	Middelen conform beleidsplan 2018 - 2021	Aantal doorverwijzingen: 7	Aantal doorverwijzingen: 0	Aantal doorverwijzingen: 0 Intern afspraken gemaakt om doorverwijzing te stimuleren: - Tijdens kennis-makingsgesprek expliciet aan bod laten komen - Na afloop structureel flyer Taalhuis meegeven		

VRIJWILLIGERS

Actie	Wie	Looptijd	Middelen	Ambities eind 2019	Tussenstand Q1	Tussenstand Q2	Tussenstand Q3	Eindstand Q4
Individuele ondersteuning (taalmaatjes): het werven, begeleiden en opleiden van taalmaatjes, zodat mensen met een taalvraag op individuele wijze kunnen worden geholpen met de taal.	LEV	Q1 - Q4	Werving, training vrijw. reguliere BFC subsidie / Behouden vrijw, Match WEB subsidie	Aantal taalmaatjes: 32 (behouden, trainen en werving)	Taalmaatjes: 31	Taalmaatjes: 31		
Taalcafé (taalcafé-vrijwilligers): het begeleiden, opleiden en indien nodig werven van vrijwilligers voor het taalspreekuur.	LEV	Q1 - Q4	Reguliere BFC subsidie	Aantal taalcafé-vrijwilligers: 7 (behouden, trainen en werving)	Taalcafévrijwilligers: 10	Taalcafévrijwilligers: 14		
Conversatielessen: het werven, begeleiden en opleiden van vrijwilligers, zodat mensen met een taalvraag op groepsverband wijze kunnen worden geholpen met de taal (vooral gericht op niet inburgeringsplichtigen)	LEV	Q1 - Q4	Reguliere BFC subsidie	Aantal vrijwilligers conversatielessen: 4 (behouden, trainen en werving)	Conversatielessen vrijwilligers: 4	Conversatielessen vrijwilligers: 7		
Digitale cursussen: het begeleiden en ondersteunen van deelnemers bij de digitale cursussen Klik&Tik en Digisterker	Bibliotheek	Q1 - Q4	Middelen conform beleidsplan 2018 - 2021	Aantal vrijwilligers digitale cursussen (voor gehele werkgebied): 3	Aantal vrijwilligers digitale cursussen: 3	Aantal vrijwilligers digitale cursussen: 3		
Vrijwilligers van ROC	ROC		??	??	Aantal vrijwilligerstaalcursussen: 4 Daarnaast nog 4 vrijwilligers bij lessen inburgering in Gemert	Aantal vrijwilligerstaalcursussen: 4 Daarnaast nog 4 vrijwilligers bij lessen inburgering in Gemert		

ONDERSTEUNING: TRAININGEN

Actie	Wie	Looptijd	Middelen	Ambities eind 2019	Tussenstand Q1	Tussenstand Q2	Tussenstand Q3	Eindstand Q4
Collega's en vrijwilligers LEV beter benutten als vindplaats van laaggeletterden Organiseren trainingen herkennen en doorverwijzen voor LEVmedewerkers en LEVvrijwilligers	LEV (St. L&S)	Q1 - Q4	LEV: Reguliere BFC subsidie door geschoven uit 2018	Twee workshops voor collega's en vrijwilligers van LEV	Gepland in Q2: Vrijwilligers 7 mei Professionals 30 april en 16 mei	Bibliotheek: coaching on the job in gang gezet. Workshop herkennen en doorverwijzen: 7 mei (14 deelnemers) voor formulierenbrigade, thuisadministratie en belastinginvullers Planning follow-up: sept		
Het verzorgen van workshops herkennen en doorverwijzen bij potentiële vindplaatsen - LEV: vier workshops à 4 uur. - Bibliotheek: het uitvoeren van coaching on the job door Stichting L&S om een bibliotheekmedewerker op te leiden de combiworkshop herkennen en doorverwijzen te laten verzorgen + indien nodig (!) het verzorgen van maximaal twee workshops. - Basistrainig taalvrijwilligers en levering lesmaterialen - Lokale ketensamenwerking versterken, verschillende acties op elkaar afstemmen en doorontwikkelen.	LEV Bibliotheek (St. L&S) L&S	Q1 - Q4	LEV: Reguliere BFC subsidie door geschoven uit 2018 Bibliotheek: subsidie WEB + middelen conform beleidsplan 2018 - 2021	LEV: verzorgen van vier workshops LEV: toeleiding 25 personen naar Taalhuis of taalvrijwilliger Bibliotheek: opgeleide bibliotheekmedewerker Bibliotheek: verzorgen van maximaal twee workshops (indien nodig)	2 workshops lev gepland voor Q2	Workshop herkennen en doorverwijzen: 30 april (14 deelnemers) voor LEV, CJG en dorpsondersteuners Workshop herkennen en doorverwijzen: 16 mei (5 deelnemers) voor LEV, CJG en dorpsondersteuners Planning follow-up: sept Bijna alle LEV medewerkers zijn getraind. De rest en nieuwe collega worden mee genomen in okt/nov		

VINDPLAATS 1: JGZ ZORGBOOG (i.s.m. Stichting Leergeld)

Actie	Wie	Looptijd	Middelen	Ambities eind 2019	Tussenstand Q1	Tussenstand Q2	Tussenstand Q3	Eindstand Q4
Het opstellen en uitvoeren van een plan van aanpak voor (en in overleg met) de vindplaats ○ Verleiden van een vindplaats ○ Bewustwording bij de vindplaats (actie 5 en 11 – zelfevaluatie) ○ Workshop “herkennen en doorverwijzen” ○ Klantreis binnen de vindplaats ○ Passende interventies bij de vindplaats ○ Borging binnen de vindplaats	Bibliotheek St. L&S	Q1 – Q2	Bibliotheek: middelen conform beleidsplan 2018 – 2021	Het vergroten van de toeleiding naar het Taalhuis door bewustwording, deskundigheidsbevordering en aanpassing werkprocessen bij medewerkers van JGZ Zorgboog.	Eerst verkenning: 8 januari	Workshop herkennen en doorverwijzen: 4 april (4 deelnemers) Gezien de lage opkomst afgesproken: andere medewerkers (verplicht) aangesloten bij workshops elders (.. deelnemers) Planning follow-up: 20 augustus 2019		

VINDPLAATS 2: DORPSONDERSTEURNERS (i.s.m. Stichting Leergeld)

Actie	Wie	Looptijd	Middelen	Ambities eind 2019	Tussenstand Q1	Tussenstand Q2	Tussenstand Q3	Eindstand Q4
Het opstellen en uitvoeren van een plan van aanpak voor (en in overleg met) de vindplaats - o Verleiden van een vindplaats - o Bewustwording bij de vindplaats (actie 5 en 11 – zelfevaluatie) - o Workshop “herkennen en doorverwijzen” - o Klantreis /follow - up binnen de organisatie - o Passende interventies bij de vindplaats - o Borging binnen de vindplaats	LEV en St. L&S	Q2 – Q3	LEV: Reguliere BFC subsidie door geschoven uit 2018	Het vergroten van de toeleiding naar het Taalhuis door bewustwording, deskundigheidsbevordering en aanpassing werkprocessen bij de dorpsondersteuners.	Gepland in Q2 Professionals 30-4 en 16-5	Workshop herkennen en doorverwijzen: 30 april (14 deelnemers) voor LEV, CJG en dorpsondersteuners Workshop herkennen en doorverwijzen: 16 mei (5 deelnemers) voor LEV, CJG en dorpsondersteuners Planning follow-up: sept Bijna alle dorpsondersteuners zijn getraind, rest groepje volgen in okt/nov.		

VINDPLAATS 3: OPVOEDONDERSTEUNERS (i.s.m. Stichting Leergeld)

Actie	Wie	Looptijd	Middelen	Ambities eind 2019	Tussenstand Q1	Tussenstand Q2	Tussenstand Q3	Eindstand Q4
Het opstellen en uitvoeren van een plan van aanpak voor (en in overleg met) de vindplaats - o Verleiden van een vindplaats - o Bewustwording bij de vindplaats (actie 5 en 11 – zelfevaluatie) - o Workshop “herkennen en doorverwijzen” - o Klantreis binnen de vindplaats - o Passende interventies bij de vindplaats - o Borging binnen de vindplaats	LEV Gemeente		LEV: Reguliere BFC subsidie door geschoven uit 2018	Het vergroten van de toeleiding naar het Taalhuis door bewustwording, deskundigheidsbevordering en aanpassing werkprocessen bij de opvoedondersteuners.	Gepland in Q2 Professionals 30-4 en 16-5	Workshop herkennen en doorverwijzen: 30 april (14 deelnemers) voor LEV, CJG en dorpsondersteuners Workshop herkennen en doorverwijzen: 16 mei (5 deelnemers) voor LEV, CJG en dorpsondersteuners Planning follow-up sept Deelname laag, komt terug in teamvergadering.		

VINDPLAATS 4: GOED WONEN (i.s.m. Stichting Leergeld)

Actie	Wie	Looptijd	Middelen	Ambities eind 2019	Tussenstand Q1	Tussenstand Q2	Tussenstand Q3	Eindstand Q4
Het opstellen en uitvoeren van een plan van aanpak voor (en in overleg met) de vindplaats - o Verleiden van een vindplaats - o Bewustwording bij de vindplaats (actie 5 en 11 – zelfevaluatie) - o Workshop “herkennen en doorverwijzen” - o Klantreis binnen de vindplaats - o Passende interventies bij de vindplaats - o Borging binnen de vindplaats	Bibliotheek LEV	Q2 – Q4	Bibliotheek: middelen conform beleidsplan 2018 – 2021	Het vergroten van de toeleiding naar het Taalhuis door bewustwording, deskundigheidsbevordering en aanpassing werkprocessen bij medewerkers van Goed Wonen.	-	Verkenning: 10 april Planning workshop: september (week van alfabetisering) Planning follow-up: december		

VINDPLAATS 5: WMO-consulenten (i.s.m. Stichting Leergeld)

Actie	Wie	Looptijd	Middelen	Ambities eind 2019	Tussenstand Q1	Tussenstand Q2	Tussenstand Q3	Eindstand Q4
Het opstellen en uitvoeren van een plan van aanpak voor (en in overleg met) de vindplaats - o Verleiden van een vindplaats - o Bewustwording bij de vindplaats (actie 5 en 11 – zelfevaluatie) - o Workshop “herkennen en doorverwijzen” - o Klantreis binnen de vindplaats - o Passende interventies bij de vindplaats - o Borging binnen de vindplaats	Bibliotheek, Gemeente en LEV	Q2 – Q4	Bibliotheek: middelen conform beleidsplan 2018 – 2021	Het vergroten van de toeleiding naar het Taalhuis door bewustwording, deskundigheidsbevordering en aanpassing werkprocessen bij WMO-consulenten	-	Verkenning start om te plannen na de zomer		

OVERIGE GEREALISEERDE OF VERBETERDE VERBINDINGEN

Actie	Wie	Looptijd	Middelen	Ambities eind 2019	Tussenstand Q1	Tussenstand Q2	Tussenstand Q3	Eindstand 2019
De Kleine Kapitein – basisschool Bakel Tijdens het laatste VVE-overleg (mei 2019) heeft De Kleine Kapitein aangegeven betrokken te willen worden als vindplaats voor laaggeletterdheid en kinderen in armoede	Bibliotheek	Q2 – Q4	Middelen conform beleidsplan 2018 - 2021	Bewustwording van het thema laaggeletterdheid en doorverwijzingen	-	Contact over het plannen van een afspraak voor eerste verkenning. Insteek: workshop Herkennen en Doorverwijzen opnemen in vergaderplanning schooljaar 2019-2020.		
KC Berglaren – basisschool Gemert Tijdens het laatste VVE-overleg (mei 2019) heeft KC Berglaren aangegeven <u>mogelijk</u> betrokken te willen worden als vindplaats voor laaggeletterdheid en kinderen in armoede	Bibliotheek	Q3 – Q4	Middelen conform beleidsplan 2018 - 2021	Bewustwording van het thema laaggeletterdheid en doorverwijzingen	-	-		
Contact met NT2 docenten	Lev	Q2 – Q4	LEV: Reguliere BFC subsidie	Samenwerking verbeter en doorverwijzing van de ouders		Verkenkende fase in hoe we beter kunnen samenwerken		

COMMUNICATIE

Actie	Wie	Looptijd	Middelen	Ambities eind 2019	Tussenstand Q1	Tussenstand Q2	Tussenstand Q3	Eindstand Q4
Het opstellen van een gezamenlijk communicatieplan gericht op professionals en de doelgroep, waar in ieder geval de onderstaande punten in opgenomen zijn (actie 14 – zelfevaluatie): - o Flyers doelgroep, taalhuiswijzers en posters - o Inzet sociale media - o Inzet informatieschermen openbare ruimtes - o Digitale nieuwsbrief voor professionals - o Uitingen via Gemerts Nieuwsblad en Omroep Centraal - o Beheer e-mailadres - o ...	Allen Bibliotheek neemt voortouw	Q2 – Q4	Opstellen plan Bibliotheek: middelen conform beleidsplan 2018 – 2021 Uitvoeren plan Middelen gemeente	Optimale PR en Communicatie rondom het Taalhuis om bekendheid en bereik te vergroten.	Discussie gevoerd over middelen, inmiddels is toegezegd om de huidige kosten voor flyers en taalhuiswijzers te declareren bij de gemeente.	Communicatieplan is opnieuw aangepast en wordt voorgelegd tijdens het eerstvolgende overleg. Nieuwe flyers voor de doelgroep + taalhuiswijzers voor de professionals in ontwikkeling. In het armoedebeleidsplan is een budget van € 1000 structureel opgenomen voor communicatie waaruit ook financiering kan plaatsvinden van materiaalkosten taalhuis. Over dit armoedebeleidsplan besluit de Raad op 7 november..		

OVERIGE (o.a. naar aanleiding van zelfevaluatie)

Actie	Wie	Looptijd	Middelen	Ambities eind 2019	Tussenstand Q1	Tussenstand Q2	Tussenstand Q3	Eindstand Q4
Er is geen structureel lokaal budget voor laaggeletterdheid, anders dan de subsidies die de LEV groep en de Bibliotheek ontvangen van de gemeente in het kader van de contractfinanciering en regionale WEB-middelen die het Rijk voor de arbeidsmarktregio (AMR) beschikbaar stelt voor aanpak laaggeletterdheid. Penvoerder WEB is Helmond namens de 7 gemeenten in deze Arbeidsmarktregio. Actie: Taalhuispartners maken maximaal gebruik van de middelen die regionaal en landelijk beschikbaar zijn voor taal. Daar waar middelen niet worden gedekt uit WEB middelen of de reguliere subsidies worden extra aanvragen gedaan voor subsidie.	Allen	Q2 – Q4	Regionaal ambtelijk overleg WEB over verdeling regionale WEB middelen. Individuele aanvragen WEB-middelen door ROC, LEV-groep, Bibliotheek. Subsidiering LEV groep en Bibliotheek op taalactiviteiten.	Voldoende WEB-middelen voor ambities Taalhuis Gemert-Bakel 2020. Handhaven huidige gemeentelijke subsidies voor taalactiviteiten LEV groep en Bibliotheek. Genereren landelijk middelen 'Tel mee met Taal' waar mogelijk.		Extra lokale gemeentelijke subsidie voor extra taalcafé is gerealiseerd. Dekking uit WEB was niet mogelijk. Op dit moment zijn geen aanvullende middelen meer beschikbaar vanuit de gemeente.		
Actie: Het realiseren van urgentiebesef en draagvlak bij college en raad voor aanpak laaggeletterdheid. Verhelderen van rollen partners en beschikbaar formeel en informeel aanbod in het Taalhuis.	Allen	Q2 tot Q 4	Tweemaal jaarlijks bestuurlijk overleg (stand van zaken actieplan)	Raad en College weten wat de rollen en het aanbod is in het Taalhuis Er is draagvlak bij raad en college voor noodzaak Taalhuis.		23 mei: 1 ^e bestuurlijk overleg geweest. Urgentiebesef is bij raad en college nog onvoldoende aanwezig. Rollen en aanbod van de partners Taalhuis zijn voor hen niet helder.		
Het beoordelen en beleggen van de werkzaamheden van een 'taalhuiscoördinator' (actie 4 – zelfevaluatie)	Allen				Agenderen voor Q2 of Q3			
Het inventariseren of er aanbod is voor elke vraag; het opnemen van het volledige aanbod in de beslisboom en bij hiaten het aanbod uitbreiden (actie 9 – zelfevaluatie)	ROC	Q1-Q4	Reguliere middelen		Beslisboom en kijken of het aanbod aansluit bij de vraag			
Monitoring en registratie: iedere organisatie registreert op vergelijkbare wijze + het organiseren van een gezamenlijke registratie per kwartaal in het actieplan. ➤ Het opnemen van de aanmeldingen van de bellijn in de registratie door ROC en LEV (actie 12 – zelfevaluatie)	Allen Bibliotheek neemt voortouw in de registratie per kwartaal	Q1 - Q4	Reguliere middelen	Een totaaloverzicht van alle geleverde inspanningen en opbrengsten	Format actieplan aangepast naar nieuwe monitoring, na Q1 in gebruik nemen	Nieuwe format in gebruik genomen.	AFGEROND	AFGEROND
Het herinrichten van de overlegstructuur door strategisch en operationeel gescheiden te beleggen ○ Bestuurlijk: (wethouder Steeghs, Jeanne, Mark, Astrid en Marly) ○ Frequentie: 2x per jaar ○ Doel: borging onderwerp op bestuurlijk niveau / vaststellen actieplan ○ Beleid: Franka (voorzitter) / Chien / Rudolf / Suzan / Astrid ○ Frequentie: 4x per jaar ○ Doel: opstellen, bewaken en evalueren actieplan / WEB / inhoudelijk en financieel ○ Uitvoerend: Ramon/ Jacqueline / Geertje ○ Frequentie: 1x per maand ○ Doel: uitvoeren actieplan / terugkoppeling stand van zaken / voorstellen ter verbetering en aanpassing/ onderlinge afstemming TaalCafé ○	Allen	Q1		Efficiënte en effectieve overlegstructuur met borging op alle niveaus	Besproken en vastgesteld in overleg werkgroep Q1, stapsgewijze overgang in Q2.	13 mei: beleidsoverleg 20 mei: aftrap uitvoerend overleg (samen met afvaardiging beleidsoverleg) 23 mei: bestuurlijk overleg 1 juli: beleidsoverleg		
Toevoeging 13-5-19: bespreekpunt: fin. middelen voor koffie en thee taalcafé en materiaalkosten (denk aan verkiezingskrant ed)								

BIJLAGE 3: LOKAAL ACTIEPLAN TASKFORCE KINDEREN IN ARMOEDE 2019-2020

Gemeente Gemert-Bakel

Inleiding

Stichting Leergeld wil actief op zoek naar kinderen in armoede in Gemert-Bakel die ze nu nog niet bereiken, zodat ook deze kinderen volwaardig mee kunnen doen. In het adviesrapport van de SER van maart 2017 staat dat het grootste deel van kinderen in armoede opgroeit bij ouders die (deels) werken! Deze gezinnen zijn vaak niet bij gemeenten bekend. Volgens het meerjarenplan van Stichting Leergeld (2017 – 2020) leven in 2017 in Gemert-Bakel naar schatting 660 kinderen in armoede. In 2017 werden 248 van deze kinderen al ondersteund door Stichting Leergeld. Dat betekent dat meer dan 400 kinderen die in armoede leven in Gemert-Bakel op dat moment niet werden bereikt en daarmee onvoldoende kunnen meedoen in de maatschappij. Om te zorgen dat daadwerkelijk alle kinderen kunnen meedoen zijn ogen en oren in ‘de wijk’ en in een thuissituatie onmisbaar, aldus Stichting Leergeld. Stichting Leergeld wil dit doen samen met partners uit het informele en formele netwerk. Samen met de gemeente Gemert-Bakel heeft Stichting Leergeld een Taskforce Kinderen in Armoede ingericht waarin de volgende partners deelnemen: GGD, Goed Wonen, BKG, LEV-groep, Stichting GOO, Commandrijcollege, Bibliotheek, de Zorgboog en de Gemeente. Deze taskforce komt viermaal jaarlijks bij elkaar. Doel is gezamenlijk op zoek te gaan naar de vergeten groep/doelgroep en de schil eromheen.

Rollen in Taskforce

1. Gemeentelijke regierol armoede en schuldenbeleid

De regie over armoede- en schuldenbeleid is in handen van de gemeente. Zij is de spin in het web als het gaat over het verbinden van partners in het formele en informele netwerk die betrokken zijn bij de aanpak van armoede en schulden. Vanuit die regierol financiert de gemeente Stichting Leergeld voor haar meerjarige aanpak ‘Kinderen in Armoede’ en heeft de gemeente samen met Stichting Leergeld het initiatief genomen voor het inrichten van de Taskforce Kinderen in Armoede. De rol van de gemeente in de Taskforce Kinderen in Armoede is:

- Faciliteren Taskforce in organisatie, agenda en verslaglegging van de vergaderingen van de Taskforce (2 x per jaar);
- Faciliteren werkgroep in organisatie en verslaglegging overleg van de werkgroep;
- Verwerken van voortgang en resultaten in jaarlijks actieplan Kinderen in Armoede;
- Verbinding maken met gemeentelijk beleid armoede en schulden en laaggeletterdheid en het informeel en formeel netwerk binnen het sociaal domein (versterken aanpak kinderen in armoede);
- Verbeteren van de naamsbekendheid van Stichting Leergeld (<http://www.leergeldgemert.nl/>) en de site “Kansen voor alle kinderen” (<https://www.kansenvoorallekinderen.nl/>) onder meer door op relevante gemeentelijke sites en nieuwsberichten een link aan te brengen en folders te verspreiden.

2. Coördinatie acties lokaal actieplan Kinderen in Armoede door Stichting Leergeld

Dit is een rol van Stichting Leergeld. Vanuit die rol zijn zij verantwoordelijk voor:

- Trekker meerjarenplan Leergeld 2017-2020;
- Trekker communicatieplan;
- Bestuurlijk overleg met verantwoordelijk wethouder over inhoudelijke en financiële voortgang en resultaten meerjarenplan.

3. Werkgroep Kinderen in Armoede. Hierin nemen Stichting Leergeld, Stichting GOO, Bibliotheek en de gemeente aan deel. Hun rol is:

- Organiseren en voorbereiden agenda Taskforce Kinderen in Armoede;
- Ontwikkelen nieuwe instrumenten;
- Ontwikkelen, uitvoeren en bewaken PR & Communicatie rondom Kinderen in Armoede (trekker is werkgroep PR en communicatie Leergeld);
- Bewaken voortgang acties in het jaarlijks actieplan;
- Voorbereiding van nieuw beleid.

4. Partners Taskforce

Partners zijn Stichting Leergeld, GGD, Goed Wonen, BKG, LEV-groep, Stichting GOO, Commandrijcollege, Bibliotheek, de Zorgboog en de Gemeente.

Platoo (Annemie Martens), Pandelaar (Sjanny Kusters en Mee (J. van den Tillaart) worden uitgenodigd voor 3 december 2019, waarin besproken zal worden of zij toetreden tot de taskforce..

De partners van de taskforce komen 2 maal per jaar bijeen. Elke partner is verantwoordelijk voor:

- Informeren en bewustwording eigen moederorganisatie met betrekking tot kinderen in armoede;
- Uitvoeren workshops herkennen en doorverwijzen in eigen moederorganisatie;
- Vertalen van problematiek/borgen binnen aanpak eigen beleid/organisatie.

Specifieke acties per individuele partner in de Taskforce Kinderen in Armoede

1.Stichting Leergeld (Ton Valckx)	Samen met	Ambities	Tussenstand Q3 2019	Eindstand Q4 2019	Q1	Q2	Q3	Eindstand Q4 2020
A. Ontwikkelen workshop 'Gesprekstechnieken' als vervolg op workshops herkennen en doorverwijzen	i.s.m. Bibliotheek. In relatie met "Actieplan Laaggeletterdheid Taalhuis 2019"	Voorkomen handelings-verlegenheid.	In voorbereiding.					
B. Stichting Leergeld richt een informatiepunt(en) in waar alle informatie over kinderen in armoede (inhoud, aanbod, activiteiten) te vinden is voor de partners KIA	Bibliotheek	Kennisdeling, informatie verstrekken (folders, digitaal, medewerkers die kennis hebben om op goede manier door te verwijzen).	Ontwikkelen					
C. Stichting Leergeld richt doe-commissie in voor PR Stichting Leergeld (Mirjam Verhoeven)	Multidisciplinair. Gemeente, Taalhuis(?), GoedWonen (Niki Steiner) en wellicht BKG	Bekendheid van Leergeld vergroten en schaamte/taboe bespreekbaar maken	Met commissie aan de slag in de uitwerking van communicatieplan. Marly vraagt wie vanuit Taalhuis kan aansluiten. Martin doet navraag over welk bedrijf wil aansluiten.					
D. Opstellen nieuw meerjarenbeleidsplan Stichting Leergeld 2021-2024			Aan de slag met meerjarenbeleidsplan.					

2. Gemeente (Franka van Lieshout)	Samen met	Ambities	Tussenstand Q3	Eindstand Q4	Q1	Q2	Q3	Eindstand Q4 2020
A. Gemeente organiseert bijeenkomst voor ouderraad commanderijcollege (VO) over problematiek van armoede en schulden	Commanderijcollege	Bewustwording en preventie	Geen resultaat. Ouderraad heeft naar aanleiding van benadering door gemeente niet gereageerd; Arn Bressers gaat het nogmaals op de agenda zetten.					
B. Gemeente organiseert bijeenkomst voor leerkrachten VO over problematiek van armoede en schulden	Commanderijcollege	Bewustwording en preventie	Geen resultaat. Paste niet in lesprogramma op dat moment. Arn Bressers gaat het nogmaals op de agenda zetten.					
C. Gemeente voert tweemaal per jaar bestuurlijk overleg met Stichting Leergeld over voortgang en (financiële) resultaten meerjarenplan Stichting Leergeld 2017-2020.	Stichting Leergeld	Monitoring voortgang en realisatie meerjarenplan.	Tot en met 2020 financiert gemeente Stichting Leergeld uit basissubsidie en Klijnsma-gelden. Bestuurlijk overleg is 10 juli 2019 ingepland.					
D. Gemeente implementeert inkomensverklaring (IK)	Beleid Bijzonder	Minder	Inkomensverklaring is					

minima en benadert per jaar twee nieuwe organisaties (suggesties?) (maatschappelijke, scholen, bedrijven) met de vraag of zij ook gebruik willen maken van de inkomensverklaring.	Bijstand, Minima en Schuldregeling (Peelgemeenten)	bureaucratie. Betere voorlichting minima over lokale voorzieningen.	verstuurd naar alle inwoners onder minimagrens (110%). Zorgboog en LEV vragen bij medewerkers na waaraan behoefte is als het gaat over nieuwe organisaties die toegevoegd moeten worden.					
---	--	---	--	--	--	--	--	--

3. BKG-werkgevers (Martin Jacobs)	Samen met	Ambities	Tussenstand Q3	Eindstand Q4	Q1	Q2	Q3	Eindstand Q4
A. Presentatie door Leergeld en het Taalhuis tijdens BKG-bijeenkomst	Leergeld en Bibliotheek. “Aanpak laaggeletterdheid”	Bewust- wording en door- verwijzing	Presentatie nog in te plannen: waarschijnlijk 19-09-2019					

4. Zorgboog (Henriëtte Schreven) – jeugdgezondheid 0-4	Samen met	Ambities	Tussenstand Q3	Eindstand Q4	Q1	Q2	Q3	Eindstand Q4
A. Thema kinderen in armoede 2x jaarlijks agenderen in Actieplan Centrum voor Jeugd en Gezin	Centrum voor Jeugd en Gezin/gemeente		Agenderen en acties formuleren					
B. Workshop “herkennen en doorverwijzen”, Klantreis binnen de vindplaats, Passende interventies bij de vindplaats, Borging binnen de vindplaats.	Leergeld en Bibliotheek? Aanpak laaggeletterdheid		Workshop herkennen en doorverwijzen is gerealiseerd (kan van actielijst af): 4 april (4 deelnemers). Gezien de lage opkomst afgesproken: andere medewerkers sluiten (verplicht) aan bij workshops elders. Planning follow-up: augustus					
C. Stevig Ouderschap – vragenlijst voor alle ouders die consultatiebureau bezoeken.	Multidisciplinair.		Nu alleen nog signaleren, moet naar verbinden toe.					

5. GGD – jeugdgezondheid > 4 jaar , 18 jaar (Natasja van Montfoort)	Samen met	Ambities	Tussenstand Q3	Eindstand Q4	Q1	Q2	Q3	Eindstand Q4

6. Goed Wonen (Ton Moors))	Samen met	Ambities	Tussenstand Q3	Eindstand Q4	Q1	Q2	Q3	Eindstand Q4
A. Thema kinderen in armoede tweemaal jaarlijks	Partners Kernteam		Agenderen en acties					

agenderen in Kernteam SD (verbinding partners wijkteam: Zorgboog, Senzer, Goed Wonen, LEV- groep, gemeente, GGD)			formuleren, verbinding beter leggen, borgen.					
B. Ontwikkelen instrument om huren passend te maken aan portemonnee huurders - huurbefrozing			Wordt voorzichtig mee gewerkt (experimenteren). Kan Goed Wonen met richtlijnen NIBUD uit de voeten?					
C. Uitvoeren workshops laaggeletterdheid en armoede voor professionals Goed Wonen en borgen aanpak. Suggestie medewerkers aannemers uitnodigen	Leergeld en Bibliotheek. "Aanpak laaggeletterdheid"		Verkenning: 10 april Planning workshop: september (week van alfabetisering). Planning follow-up: december					
D. Presentatie stichting Leergeld	Stichting Leergeld		Gaan Ton Valckx en Ton Moors regelen					

7. Bibliotheek (Marly Driessens)	Samen met	Ambities	Tussenstand Q3	Eindstand Q4	Q1	Q2	Q3	Eindstand Q4
A. Binnen Bibliotheek presentatie Leergeld	Stichting Leergeld	Kennisdeling	Gerealiseerd, kan van actielijst af. Aanbeveling aan KIA partners dit ook te doen.					
B. Bibliotheek als fysieke locatie informatie Leergeld	Stichting Leergeld							

8. LEV-groep (Hilke van der Zanden)	Samen met	Ambities	Tussenstand Q3	Eindstand Q4	Q1	Q2	Q3	Eindstand Q4
A. Stichting Leergeld onder de aandacht brengen bij inwoners – vb. folders		Laagdrempelige informatievoorziening						
B. Workshop herkennen en doorverwijzen voor medewerkers			Gerealiseerd voor medewerkers (kan van actielijst af). Voornemen voor vrijwilligers.					
C. Reguliere acties LEV			Vraag: staan reguliere acties LEV op dit terrein voldoende op netvlies partners KIA?					

9. Stichting GOO – Kinderopvang en primair onderwijs (Bert Otten interim)	Samen met	Ambities	Tussenstand Q3	Eindstand Q4	Q1	Q2	Q3	Eindstand Q4
A. Thema kinderen in armoede agenderen in Lokale	KO en PO		Agenderen en acties					

educatieve agenda (Regiegroep Onderwijs en Opvang) (Femke Verhaaren, Berglaren , Sinti)			formuleren; standaard op agenda regiegroep onderwijs.					
B. Acties afzonderlijke scholen (Platoo, De Pandelaar, Stichting GOO bv t.a.v. ouderbijdrage)	PO betrokkenen		Bij Berglarenschool is het geregeld. Opmerking: In Ouderraden zijn deze ouders niet vertegenwoordigd.					

10. Commanderijcollege – PRO en voortgezet onderwijs (Arn Bressers)	Samen met	Ambities	Tussenstand Q3	Eindstand Q4	Q1	Q2	Q3	Eindstand Q4
A. Ontwikkelen hulpmiddelen/leerstof voor preventiemedewerkers en leerkrachten ism Leergeld								
B. Inrichten van een intern doorverwijstraject								
C. Ontwikkelen van sociaal steunfonds voor PC-regeling en verder uitwerken van beleidsvoornemen om te komen tot een voor ouders kostenneutrale regeling voor het onderwijs.			Commanderij heeft behoefte aan data om inschatting te maken van financiën. Leergeld levert data aan. Steunfonds wordt ontwikkeld ism Regiegroep Onderwijs en Opvang					
D. In aanmeldprocedure zicht krijgen op ouders die in armoede leven en doorverwijzing naar Stichting Leergeld en Inkomensverklaring?	Stichting Leergeld		Laagdrempelig. Vanaf 01-01. Achter de schermen voorzieningen treffen (bv. Lunchpakketjes)					
E. Aan de slag met nieuw beleid Kansengelijkheid			Komend schooljaar is overgangsjaar.					

Actie	Samen met	Ambities	Tussenstand Q3	Eindstand Q24	Q1	Q2	Q3	Eindstand Q4
Communicatieplan (trekker is Leergeld vanuit werkgroep PR en communicatie: Mirjam Verhoeven)	Communicatie rondom Schulden, armoede en laaggeletterdheid. Gemeente, <u>stichting leergeld</u> en Taalhuispartners		Start opzetten communicatieplan					